

Izhaja
vsak petek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu „Mira“ v Celovcu, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR

Velja
za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:
Upravništvo „Mira“
v Celovcu,
Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za inšerate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste vsakokrat.

Glasi lo koroških Slovencev

Leto XXVIII.

V Celovcu, 15. velikega travna 1909.

Štev. 23. 

XIX. letni občni zbor

„Katoliško-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem“

se vrši

v četrtek, dne 27. majnika 1909

točno ob dveh popoldne v „Rokodelskem domu“

v Celovcu.

Spored:

1. Poročilo odbora.
2. Volitev odbora.
3. Slučajnosti.

K najobilnejši udeležbi vabi

odbor.

Letno poročilo c. kr. kmetijske družbe koroške za l. 1908.

Leta 1764. ustanovljena c. kr. kmetijska družba ima namen, dvigniti koroške kmete do umnega kmetovanja. Deluje že čez 150 let med kmeti s podukom, nasveti, podporami in zgledi. Kaj je storila l. 1908, izvemo iz letnega poročila, ki je bilo objavljeno v njenem uradnem listu. Družba je štela koncem l. 1908 rednih udov 9079 in 3 častne. Razdeljeni so v 155 podružnicah po celi deželi. Udnina znaša K 2.50; zato pa dobijo člani uradni list „Landwirtschaftl. Mitteilungen“.

Osrednji odbor izvršuje sklepe zadnjega obč. zbora, nadzira delovanje po deželi, zastopa družbo v javnosti, deli nagrade in podpore, izdaja vsakih 14 dni uradni list s slovensko prilogo (od l. okt. 1908). C. kr. kmetijska družba je imela v l. 1908 dohodkov K 521.056.93, izdatkov K 516.010.07. Njeno premoženje znaša K 102.570.47, torej za K 83.06 več kot lani.

V preteklem letu je bilo na 26 krajih ogledovanje živine kmetov in na 6 krajih ogledovanje bikov plemenjakov, pri kateri priliki se je izdalo za nagrade živinorejcem 38.960 K dež. in držav. in 1640 K podružničnega denarja. V slovenskih krajih, pravi poročilo, stoji živinoreja povsod na jako nizki stopinji. Le v velikovškem in rožeškem okraju je opazati napredek, zlasti v prvem. Pa tudi nemški okraji stojijo nekateri jako slabo.

Da bi se temu odpomoglo, podpira družba nabavo dobrih plemenjakov, in sicer bo dajala od sedaj naprej pri nakupu bikov podpore po 150 K, 250 K, 300 K po kakovosti bika. Lastnik se zaveže, da ga bo rabil dve leti za pleme, in sicer tudi za druge kmete. Za rejo lepih plemenjakov pa je določila nagrado 100 K. V deželi je sedaj 57 plemenjakov, za katere se je dala podpora proti 79 v letu 1907.

Ker so še hlevi mnogokje jako pomanjkljivi, je razpisala nagrade za njih popravo v znesku 50—100 K, za katere se je oglasilo 114 gospodarjev, izplačalo pa se je 88, ki so dobili 6350 K. Za povzdigo mlekarstva, ki je pri nas še skoraj popolnoma zanemarjeno, je porabila K 4276.84.

Ker pa kmetje mnogo trpijo zaradi pogina živine, se je pred 9 leti ustanovila deželna živinska zavarovalnica, ki ima 4969 udov v 119 krajevnih zvezah z 24.120 govedi. — V rožeškem, žel. kapelskem in dobrolskem okraju še manjkajo. V preteklem letu je izplačala za 742 slučajev K 130.493.01.

Za povzdigo konjereje skrbi posebno društvo, ki šteje že 24 podružnic, vzdržuje lastni nemški list in ima K 100.819 letnih podpor.

Svinjereja se podpira z oddajo lepih merjascev bele angleške pasme in čistokrvne deželne, tako da dobimo po celi deželi s časom križance, ki bodo nosili prednosti obeh pasem in izgubili napake. 73 gospodarjem se je dalo tudi za popravo svinjakov skupnih 3680 K. Potrošilo se je skupno za nakup merjascev in za popravo svinjakov K 9695.94.

Ker ovčarstvo v celi deželi nazaduje, je bilo v preteklem letu le še v Pliberku, Žel. Kapli, Ovčji vasi in Straßburgu. Na glasu je jezerska

ovca in ona Kanalske doline. V kraje, kjer je ovčarstvo še na jako nizki stopinji, so se oddali dobri mrkači. Za nagrade in nakup mrkačev in za potnino se je porabilo K 1738.98.

Za povzdigo perotninarstva obstoji v Celovcu perotninarsko društvo, ki oddaja jajca za valitev in tudi mladiče. Za to panogo našega gospodarstva, ki bi lahko donášala našim kmetom že lepih dohodkov, se je potrosilo 1374 K.

Ravnotako bi postala lahko tudi reja kuncev še važna za naše gospodarstvo, posebno za male posestnike in delavske sloje. Da bi dvignili rejo kuncev, obstoji osrednje društvo kunčerejcev v Celovcu, ki je razstavilo v preteklem letu 134 različnih živali in različnih izdelkov in kož kuncev. 219 K se je porabilo v povzdigo te panoge.

Tudi čebeloreja bi našim kmetom lahko donášala lepih dohodkov, ko bi znali umno čebelariti. Društvo čebelarjev je imelo na razpolago za povzdigo domače čebeloreje 1760 K 30 vin. Oddajalo je podružnicam razne stroje, ki so nujno potrebni za uspešno čebelarjenje.

Kot za povzdigo živalstva je skrbela kmetijska družba tudi za povzdigo pridelovanja rastlin. Pred vsem je podpirala razna podjetja, ki hočejo pridobiti deželi zemlje s tem, da izboljšujejo pašnike, izsušavajo močvirja in pravilno namakajo. Na mnogih krajih so se kmetje združili, da bi izboljšali svojo zemljo. Tu kratek pregled te vrste podjetij:

Kraj	velikost v ha	znesek podp. v l. 1908. K	Opazke
Dule ob Dravi	99.50	5.400—	dela se že 3. leto
Tinje	180.3256	3.589.20	dela se že o. l. 1905
Timenica . . .	okrog 69	11.336.21	
Goriče - Borlje	202.677	9.022.56	

Potem se je dalo nekaj manjših podpor v skupnem znesku 979 K 79 v, torej vsega skupaj 30.327 K 55 v.

Za izboljšanje zemlje ima kmetijska družba vsako leto 18.789 K iz ustanove Franc Strutzmanna. Kmetijska družba je podpirala tudi neposredno pridobivanje dobičkanosnih rastlin, kot sadja, trave, žita itd. V l. 1908. je oddala 12.310

Podlistek.

Zanimiv dogodek.

Mil. g. monsignor Delalle, apostolski vikar za Natal, Južna Afrika, poroča o sledečem, jako redkem slučaju obsedenosti, ki se je pripetil v njegovem vikarijatu. On piše:

„Jaz poročam kratkomo samo dejstva, ne da bi kako besedo pripomnil, za resničnost vsega pričujem s svojo osebo. Ako pa kdo drugače misli kakor jaz, bodi mu to prosto. Jaz mislim: Ako pripoznaš dejstva, potem si stori svoje zaključke.“

Slučaj pripetil se je v misijonski postaji, katero oskrbujejo oo. trapisti. V šoli, kjer poučujejo sestre, obnašali ste se dve deklici tako čudno, da so vsi mislili, da ste obsedeni. Škof je bil pa jako nezaupen, a naposled se je le odločil, da bo stvar preiskal. On piše:

Odpovali smo v ponedeljek, in torek opoldne došli k sv. Mihaelu (postaja) na mesto.

V resnici nisem verjel na obsedenost, in sem se norčeval iz o. Delagues, češ to je njegova domišljija.

Lahko si predstavljate moje sitnosti ob prihodu v misijonsko postajo, našel sem domačine, ki so radovedno pričakovali, kaj bo. Duhovnik jim je povedal, da pride škof izganjat hudiče, v ta namen so dan za dnevom molili. Jaz seveda sem moral ta slučaj poravnati na ta ali drugi način, ako nisem hotel izgubiti vso veljavo med ljudmi.

Vedno sem bil še v negotovosti in dvomih, poklical sem duhovnike (tri trapiste), tudi sestre in sem jih izpraševal o posameznostih, ki so se tikale deklic. Tu so nekatere, katere so mi povedali.

Te so izvanredne teže, da ju dva moška težko vzdigneta (deklice so stare okoli 16 let).

Vnapadu razumete latinsko in večkrat tudi govorite.

Mnogokrat ste se dvignile od tal, dasi so ju sestre držale.

Nekoliko dni prej je kričala Germana, ko so jo sestre držale: „Jaz sem v ognju“. Sestre so se ozrle in videle obleko v plamenih. Drugi-krat je začela goreti njena postelj, četudi ni bilo nobenega ognja blizu. In tako naprej.

Vse to je bilo že premišljevanja vredno, in sestre, utrujene tega težavnega in strašnega dela, prosile so me za pomoč. Zato sem sklenil, kar je bila moja dolžnost, pričeti z eksorcizmom. Odredil sem, da morajo biti tudi štiri duhovniki in tri sestre pripravljene v koro za sestre ob 2. uri popoldne. Trenotek prej izpraznil sem škropilni kamen za blagoslovljeno vodo, ga napolnil z navadno vodo, steklenico z blagoslovljeno vodo sem pa vtaknil v žep. Potem sem vzel roket in moteto in čakal na Germano.

Sestre so jo pripeljale v kapelo, in poškopil sem jo z vodo iz škropilnika. Najprej je začudena pogledala, ko sem pa nadaljeval, se je posmehovala in norčevala in vpila: „Le naprej, to ni blagoslovljena voda“. Sedaj sem pa vzel steklenico iz žepa in jo škropil; takoj je začela kričati in prositi, naj neham.

Sedaj moram pripomniti, da sem ves čas med opraviлом govoril latinsko, da je deklica bila pokorna mojim ukazom in odgovorila v jeziku Zulu (kafrov) ali pa latinsko.

Po nekaterih molitvah sem jo vprašal: „Dic mihi quomodo voceris“. Povej mi, kako ti je ime — na kar je odgovorila: „Dic mihi nomen tuum“. Povej mi ti svojega! Ko sem le pritiskal, je rekla: „Jaz vem tvoje ime, to je: Henrik, pa odkod veš ti, da imamo duhovi svoja imena?“ „Imajo ga“, pravim, „in sedaj ti ukažem, da mi poveš svoje ime“. „Nikoli, nikoli“. Položil sem ji relikvijo sv. križa na glavo, katere ni mogla trpeti: „Vzemi jo proč, to me grozno muči“. „Kaj je to?“ „Relikvija“. „Povej mi svoje ime!“ „Ne morem, a izrečem ti ga črko za črko: D-i-o-a-r“. „Kdo je tvoj gospodar?“ „Nikdo“. „Pač, ti ga imaš in mi ga moraš povedati“. „Tega ne morem, ampak ti ga napišem.“ In zapisala je s prsti ime: Lucifer. „Sedaj“, sem nadaljeval, „mi povej, zakaj ste bili vrženi iz nebes“. „Zato, ker nam je Bog Oče pokazal Sina, ki je postal človek in nam zapovedal, da ga molimo; pa mi nismo hoteli, ker je vzel nase naravo, ki je bila nižja kakor on.“

Ko sem nadaljeval molitve po ritualu, me je ona (ali ne bi rekel: on? zakaj, razumeš) vedno motila, ponavljajoča vzklike in klice. Ko sem bral oddelek iz evangelija sv. Matevža, zakričala je: „Matevža poznam, Marka pa ne“, na kar sem ji rekel: „To je laž“ in ji ukazal, da mora radi tega poklekniti. To je storila. Ko sem molil „Magnifikat“, me je zopet prekinila: „Nehaj, bolje znam kakor ti, znala sem ga prej, nego si bil ti rojen.“

komadov mladih požlahtnjenih drevesc, vsako za 40 v ceneje (iz svojih vrtov) in 1767 komadov je kupila iz tujih. Dala je 20 učiteljem podpore za šolske sadne vrte in ravno toliko nagrad, podpirala jo sadne razstave in potom poduka po tečajih delovala za boljše razumevanje sadjarstva med kmeti. Za vse skupaj je imela 7160 K 25 v stroškov.

Deteljnih in travnih semen je oddala družba 11.000 kg, drugih pa 10.400 kg. Travnih mešanice se je oddalo okrog 10.000 kg. Ruskega lanenega semena se je po znižani ceni oddalo 5600 kg in se je pri tem porabila podpora 500 K.

Za nakup gospodarskih strojev se je kmetom (181) oddalo 15.754 K 24 v in deželni zvezi kmetijskih zadrug za nabavo umetnih gnojil po znižani ceni 12.000 K. Za poizkuse z različnimi rastlinami se je porabilo 765 K 94 v.

V naši dobi, v kateri je denarno gospodarstvo že popolnoma izpodrinilo naturalno, v dobi, v kateri mora biti kmet tudi dober trgovec, pridobiva kmetstvo knjigovodstvo vedno več veljave. Da bi se zbudilo zanimanje za to stvar pri kmetih, je dala kmetijska družba l. 1908. tistim kmetom, ki hočejo v svojem gospodarstvu vpeljati knjigovodstvo, tiskovine zastoj, kar jo je stalo 607 K 26 v.

To je storila c. k. kmetijska družba s pomočjo podpor, nagrad in izpodbujanj za povzdigo kmetijstva. Da dobi dežela tudi umen kmetijski naraščaj, vzdržujeta družba in dežela zimske kmetijske šole v Celovcu, Velikovcu, Spitalu, Brežah, ki so štele ob koncu šol. leta 1907/08. 102 učenca. Za kovače obstoji podkovna šola z dvema letnima tečajema, za kmetijska dekleta gospodinjstva šola v Celovcu, ki je imela v šolskem letu 1907/08. 20 učenk.

Za izobrazbo kmetov po podružnicah pa je pošiljala družba kmetijske učitelje in živinozdravnike kot govornike. V slovenskih okrajih pridejo v poštev le učitelj Schumy, živinozdravnik Zanoškar in Sokolovski in ljudskošolski učitelj Martinjak. Vsi skupaj so govorili nad 278-krat po raznih krajih. Od teh predavanj je bilo 45 slovenskih in tri dvojezična predavanja. Na raznih krajih so za mlekarje prirejali razne tečaje, ravno tako tudi za sadjerejce.

C. k. kmetijska družba ima jako važen delokrog v naši deželi, a Slovenci nimamo od nje takorekoč ničesar ali vsaj bore malo. Če pove poročilo, da stoji živinoreja po slovenskih krajih na nizki stopinji, delamo za to odgovorno le kmetijsko družbo samo, ki si je stavila namen, da ohrani družbi nemški, ne deželni značaj, in je s tem slovenske kmete naravno odbijala.

V deželi bivamo Slovenci in Nemci, in nato bi se morala kmetijska družba tudi ozirati. Povsod drugod, kjer biva v deželi več narodov, si kmetijska družba uredi po tem tudi svoje delovanje, le pri nas tega noče, ker so v kmetijski družbi ljudje, ki skrbijo najprej za nemškonacionalno politiko, potem šele za kmeta. Tudi potovalni učitelj Šumi, ki je nastavljen za Slovence, je začasa volitev v prvi vrsti nemškonacionalen politik, potem šele potovalni učitelj.

Izganjanje hudiča je trajalo od 2. ure popoldne do 9. ure zvečer brez odmora, drugo jutro sem nadaljeval. Čez nekaj časa je bil poklican duhovnik ven in se je vrnil nekaj čez pol ure. „Kje je bil“, sem vprašal. „Šel je krstit moža, ki je nevarno zbolel“. To je bila resnica, a v kapeli tega nikdo od nas ni vedel. Prosila je potem za vodo in eden ji je podal kupico vode. Ko je nekoliko izpila, je prenehala in zakričala: „Ničvrednež, ti si mi dal blagoslovljeno vodo.“ Ukazal sem ji izpiti še ostanek. „Še več mi je daj piti, a jaz ne morem več prenašati, kakor sem že.“

Predolgo bi bilo, ko bi ponavljal vse, kar je govorila. Vsak trenotek je bolj divjala, dokler ni naposled ugriznila enega duhovnika, kateri jo je, razdražen, udaril nekoliko po ustih. Sedaj pa je postala prav divja, ga imenovala tepca, norca, ki si drzne tepsti duha. Ukazal sem ji, da mora biti mirna, a odgovorila je: „Ne, sedaj ne bom več pokorna.“ To je bil konec, a boj je bil grozen. Naposled je padla na tla, zdihovala med groznimi bolečinami, obraz ji je zatekel, da ni mogla odpreti oči, in solze so ji lile po licih. Znamenje sv. križa pa je vedno storilo, da je obraz zadobil naravno obliko.

Nato jo je prevzel neke vrste krč in kakor mrtva je obležala na tleh. Čez nekako 10 minut je odprla oči, se prebudila, pokleknila in se zahvalila Bogu. Bila je rešena. Škof konča. To je kratek opis, kar se je zgodilo. Če more kdo vsa znamenja, vse prikazni, vse besede in ozdravljanje razlagati na drug način, kakor da je bila deklica obsedena, ta je modrejši kakor jaz.“

J. S.

C. k. kmetijska družba zahteva od slovenskih kmetov, da ji dopisujejo nemški, namesto da bi nastavila vsaj enega slovenščine zmožnega uradnika, čeravno ve, da večina naših kmetov ne zna dovolj nemški, kar je priznala sama s tem, da je začela izdajati slovensko prilogo; tega pa noče, ker si hoče ohraniti nemški značaj namesto deželnega. To je tudi povod, da nam ne dani ene slovenske kmetijske šole, čeravno ji je znano, da jo slovenski kmetje želijo, ker je že marsikateri kmet povedal g. Šumiju, zakaj ne da sina v velikovsko kmetijsko šolo. Škandal imenujemo dejstvo, da so morali slovenski fantje pohajati kmetijsko šolo na Grmu, čeravno imamo v deželi štiri. Seveda stane to veliko in ne zmore tega navaden kmet. Poudarjamo pa, da je delala c. k. kmetijska družba s svojim postopanjem Slovincem veliko krivico, ker prejema podpore na stotisoče od države in dežele ne samo za Nemce, ampak za kmetovalce v celi deželi. To smo hoteli zaenkrat samo pribiti in dokazati, da je za mnoge gospodarske grehe med Slovenci v deželi odgovorna tista družba, koje namen je, povzdigniti gospodarstvo koroških kmetov.

Odseki v naših izobraževalnih društvih na deželi.

Naša izobraževalna društva so naša edina opora pri delu za gospodarsko izobrazbo naših kmetov. To pa dela našim društvom velike težkoče, kajti njih udje so vzeti iz vseh stanov, vsake starosti, obeh spolov. Če torej prirejajo naša izobraževalna društva gospodarska predavanja, ne zadovoljujejo svojih članov, če pa prirejajo predavanja obče izobraževalne ali narodno navduševalne vsebine, pa zopet kmetom ne ustrezajo. Posledica temu je, da s časom naša društva nekako zaspijo, da zavlada v njih nekako mrtvilo, ki pa lahko postane usodepolno za ves narodni razvoj v dotičnem kraju. Obče opazujemo pri naših izobraževalnih društvih po ustanovitvi dobo bojov, potem pride doba razvoja in cvetja; zatem pa zopet pade nazaj v nekako mlačnost. Ta pojav pa moramo na vsak način odstraniti iz naših društev.

Ena pot bi bila, ako se v vsakem izobraževalnem društvu osnujejo razni odseki. Na socialnem kurzu v Ljubljani je naglašal med drugimi dr. Jan. Ev. Krek, da bi vsako izobraž. društvo moralo imeti svoj abstinenčni odsek, ki bi prevzel boj proti pijančenju, kajti, ako pojde tako naprej, mora propasti naše ljudstvo pravno, gospodarsko in narodno. Okrog 100.000.000 K žrtvuje vsako leto slovensko ljudstvo temu svojemu sovražniku; potem bi moral biti povsod tudi delavski odsek, posebno sedaj, ako pride v veljavo sedanje ljudsko zavarovanje. Posli kot drugi delavci potrebujejo razjasnila in tudi pravne pomoči pri tem zavarovanju. Če ne bomo storili to mi, pa bodo storili socialdemokrati. Kmetom pa se lahko zgodi, da izgubijo posle in delavce. Tretji odsek bi pa bil izselniški odsek; posebno so važni taki odseki v krajih, kjer se ljudstvo mnogo izseljuje ali v Ameriko ali pa v mesta. S tem sicer izseljevanja ne bomo zabranili, ampak dosegli bomo s primerno organizacijo teh odsekov, da se iznebimo sebičnih agentov, ki kupčujejo z našim ubogim ljudstvom in ga mnogokrat spravijo v še večjo revščino in nesrečo. Odseki pri naših društvih bi naj nadomeščali te sebične agente. Vsak teh odsekov bi vsaj enkrat na leto preskrbel dobro predavanje, ki bi poučilo vse ude o važnosti in potrebi tega odseka; drugače pa bi delali sami zase — brez hrupa pa vendar za dobro stvar.

To pa nam koroškim Slovincem ne zadostuje. Izobraževalna društva na Kranjskem štejejo med svojimi udi večinoma mladino. Kranjci imajo za kmete svojo kmetijsko družbo, ki skrbi za njih gospodarsko izobrazbo, imajo svoje kmečke zveze, ki širijo politično naobrazbo, imajo skoraj povsod za ženske svoje Marijine družbe. Vsega tega pa nam manjka, in tukaj je velika vrzel, ki ovira naš napredek. Dobiti moramo torej še v naših izobraž. društvih posebne odseke za kmete, ki bodo skrbeli za gospodarsko strokovno izobrazbo, če se to ne bo zgodilo po kaki drugi poti — in posebne odseke za ženske. Zborovanja bi bila potem obvezna le za posamezne odseke; v letu pa bi se priredilo eno ali dve skupni zborovanji. Seveda če se obravnava snov, ki se tiče vseh udov, bi tudi bila obveznost za vse ude udeležiti se ga. Bilo bi potemtakem za posamezne člane

manj zborovanj; vendar pa bi se doseglo večje zanimanje za društvo, in tudi uspehi bi bili večji.

Torej da podam nekaj pregled, kako si mislim organizacijo:

Vsaka župnija ima svoje izobraž. društvo, kateremu lahko pristopijo vsi člani. Društvo ima seveda tudi svoj odbor, ki oskrbuje skupno knjižnico, skupne prostore in skupno premoženje. V društvu pa se osnujejo odseki:

1. kmetijski odsek, ki skrbi za gospodarsko strokovno izobrazbo kmetov župnije;

2. delavski ali poselski odsek, ki skrbi za pouk poslom in delavcem in jim nudi poštene zabave po nedeljah;

3. mladeniški odsek, ki skrbi za organizacijo mladine, in

4. ženski odsek, ki skrbi za žensko izobrazbo in pošteno zabavo ter vzgojo.

V štiri odseke bi bili razdeljeni vsi udje vsakega društva in bi imeli toliko samostojnosti, da lahko prirejajo svoje lastne sestanke.

Izselniški in abstinenčni odsek pa bi se zopet sestavila tako, da so v njih zastopani vsi prejšnji odseki. Preskrbeti bi morala vsaj vsak po eno predavanje na leto o delokrogu odseka.

Če se torej priredi predavanje o kakem gospodarskem vprašanju, so obvezni le kmetje udeležiti se ga, kvečjemu tudi gospodinje. In ravno isto velja za ostale tri na prvem mestu imenovane odseke. Zborovanja odsekov bi se vrstila: bolj pogostoma ona kmetov, mladeničev, mladenk (seveda ločeno) in poslov, redkeje abstinentov in izselniškega odseka. Za kmete, gospodinje in posle bi lahko bila kar ob nedeljah po maši, za mladeniče in mladenke pa po večernicah, ker bi se lahko po letu tudi prirejali izleti v okolico in igre. Udeležili bi se izletov lahko prostovoljno tudi kmetje in posli. Vse naše nagibanje pa mora gledati na to, da se s časom iznebi gostiln, kajti gostilne so strup našemu ljudstvu. Dobiti mora s časom vsaka župnija blizu cerkve dovolj velik prostor, kjer se bodo mogli ljudje zbirati in med seboj pogovoriti, ne da bi jim bilo treba piti. Tudi kegljišča naj bi se napravila izven gostiln in prostori za druge igre. Če ne dosežemo s časom tega, bo naše ljudstvo po malem znosilo ves svoj denar v gostilne in bo popolnoma ubožalo.

Cilj naših izobraževalnih društev pa mora biti, vzgojiti si s časom res krepko, gospodarsko močno, narodno zavedno, visoko izobraženo, globoko verno ljudstvo, ki bo lahko bojevalo boj za svoj obstanek.

Vemo, da ne bo takoj mogoče povsod razviti in poglobiti naše organizacije v zgoraj načrtanem smislu, ker primanjkuje moči in so naša društva še skoraj povsod navezana na gostilne. Biti pa mora vsekako to naš cilj. Skrb vseh voditeljev pa bi morala biti, da si iz vrst ljudstva v vsaki župniji izobrazijo nekaj kmetov kot mladeničev, ki bodo mogli samostojno voditi te odseke. Socialni tečaji in zimske kmetijske šole so tu na mestu. Žrtev seveda bo treba zopet novih, pa kdo ne žrtvuje rad, če gre za dobro stvar.

Naša Straža.

Vesela vest nam je prišla z one strani Karavank. Narodno obrambno društvo „Naša Straža“, o kateri je nekaj časa sem po Koroškem krožila vest, da je zamrla, je zopet pokazala nekaj življenja. Dne 3. t. m. se je vršil v Ljubljani občni zbor „N. S.“ Podpredsednik dr. Krisper je pozdravil navzoče ter izrekel željo, naj bi prišlo do složnih sklepov. Naglašal je, da je društvo za obmejne Slovence neobhodno potrebno in da je želja vseh strank, da se v obrambnem oziru stori nekaj skupnega. To je nam kakor iz srca govorjeno. Ob meji vidimo in čutimo marsikaj, česar najostreje oko najboljšega rodoljuba v središču ne opazi. Na Koroškem opravlja na pr. „Südmarche“ in „D. Schulverein“ več nego polovico političnega dela. Ob vsakem koraku naletijo na darove teh društev; podpirata zavode, šole, zasebnike in društva, če le služijo nemškonacionalnim ali ponemčevalnim namenom. Mi pa nismo imeli društva, ki bi moglo biti njima protitež. Zakaj tudi C. in M. družba ni mogla delovati tako kakor „Schulverein“. Lansko leto smo pozivali slovenske stranke, da se lotijo resno obrambnega dela, in zdaj smo slišali o prvem koraku do tega. Blagajnik, stolni vikar L. Smolnikar, je podal pregled o društvenem premoženju, ki znaša 6663 K 67 v. 1500 K so podelili „Kat. političn. in gospodarskemu društvu za Slovence na Koroškem“, 2600 K za zgradbo društvenega doma v Št. Ilju v Slov. goricah in 1500 K „Družbi sv. Cirila in Metoda“ za zgradbo šole v Marenbergu. Ostanek glavnice se pridržijo še nadalje v blagajni. Soglasno je bil sprejet predlog kanonika Šiške, da naj ljubljanski člani društvenega načelnštva v

dogovoru z merodajnimi osebami predložijo načrt o prihodnjem delovanju. — Zadnji čas je, da se lotimo vsi Slovenci brez razlike strank obrambnega dela, ker v zadnjem času so začeli Nemci naskakovati našo mejo z res veliko požrtvovalnostjo, kakor je med nami ni para, in z nekako mrzlično naglostjo, kakor bi se jim bilo treba bati, da zamudijo nekaj velikega, pomenljivega.

Koroške novice.

Poročila sta se v soboto, dne 8. t. m., v cerkvi sv. Duha v Celovcu dr. Alfonz Šibenik in Roza Apihova, hčerka upokojenega profesorja in pisatelja Jožefa Apiha. Poročal je č. g. msgr. Val. Podgorca.

„Mir“ je bil oproščen dne 6. t. m. v tožbi, ki jo je naperil proti njegovemu odgovornemu uredniku župan Pristou. Tega „Freie Stimmen“ ne morejo preboleti. Zdi se jim smrten greh, da je mogel biti Slovenec pred sodiščem vendar enkrat tudi oproščen, ne samo obsojen, kakor je pri nas v navadi, in zato pozivajo deželno sodišče, da preišče sodbo. Tako daleč še pa menda vendar nismo, da bi „Freie Stimmen“ ukazovale, kako se nas naj sodi.

Vzorna posojilnica. Ena izmed redkih posojilnic, ki ustrezajo docela svojemu gospodarskemu in narodnemu namenu popolnoma, je hranilnica in posojilnica v Spodnjem Dravbergu. Vodstvo tega zavoda zasluži vso pohvalo in je stavimo vsem posojilnicam za zgled!

Narodna zavednost. Iz beljaške okolice nam je poslal ugleden kmet dopis. Na pismu je bilo prilepljenih 28 narodnih kolkov.

„Korošci, vun!“ Od štajerske meje smo prejeli sledeči dopis: Na Štajerskem imajo volitve za deželni zbor. Takozvana „Narodna stranka“ (liberalna) nastopa v volilni borbi največ s hudim krikom, v katerem njeni pristaši motijo zborovanja „Kmečke zveze“. Na več teh shodov so v slovenjegraškem okraju prišli tudi slovenski somišljeniki s Koroškega. Na shodu v Slovenjem Gradcu je dr. Koderman iz Celja nahlulil Korošce z divjim krikom: „Korošci, vun!“ Isto je ponavljal strastni agitator takozvane „Narodne stranke“, župan na Otiškem Vrhu, Janez Verdnik dne 9. t. m. na shodu pri Sv. Petru, na katerem je govoril naš gosp. državni poslanec Fr. Grafenauer. S svojim vpitjem je hotel zabraniti shod, kar se mu seveda ni posrečilo. Nasproti našemu poslancu je kričal, da Korošci nimajo na Štajerskem ničesar iskati! — Res lepa je ta od stranke, ki hoče biti slovenska in si prisvoja ime „Narodna“! Na teh shodih so se prepričali koroški udeleženci, da niti naši socialdemokrati ne znajo nastopati tako silovito in — neolikano, kakor ti ljudje! — Štajersko zavedno slovensko ljudstvo jim je že dalo zaslužni odgovor s tem, da je pri volitvi v splošni kuriji dne 7. t. m. z ogromnimi večini volilo pristaša krščanske slovenske „Kmečke zveze“. Koroške slovenske posojilnice pa naj dajo vse krepak odgovor s tem, da **izstopijo iz celjske „Zadružne Zveze“**, v katere tiskarni se tiska in izdaja „Narodni dnevnik“, glasilo „Narodne stranke“. Tako bomo najbolje izpolnili njih vročo željo: „Korošci, vun!“

Mesto sodnika je razpisano pri okrajnem sodišču v Dobrlivasi do 19. t. m.

Slovensko delarsko društvo v Celovcu priredi v nedeljo, dne 23. majnika 1909, v dvorani „Rokodelskega doma“ v Celovcu (Neue Weltgasse št. 22) veliko ljudsko igro s petjem in petih dejanjih **„Revček Andrejček“**. Sodeluje nad 25 oseb. Med dejanji svirajo tamburaši. Ves spored se bo vršil tako, da bo cenjenim gostom mogoče odpeljati se že z večernimi vlaki. Natančni spored se objavi prihodnjič.

Novo železnico čez Ture bodo otvorili 1. junija. Največji predor v Turah je osem in pol kilometrov dolg.

Sonnwendfeier bodo priredili celovski sudmarkovci na Križni gori dne 20. junija.

Vojaška slavnost v Naborjetu. V spomin na junaško brambo avstrijskih vojakov pri Naborjetu in Predelu, ki so pred 100 leti v hudi borbi proti Francozom s hrabrim poveljnikom Henslom vred padli, se bo vršila v Naborjetu 17. t. m. in na Predelu 18. t. m. v navzočnosti poveljnika 3. kora, feldcajgmajstra Potioreka, velika junaška slavnost s sv. mašo pod milim nebom. V Naborjetu bo maševal mil. knez in škof dr. Jožef Kahn, na Predelu pa mil. nadškof goriški dr. Fr. Sedej. Navzoč bo tudi vojaški kurat, vč. g. msgr. Rafael Kozák iz Celovca.

Občni zbor „Schulvereinovih“ podružnic se je vršil v Celovcu pri „Sandwirtu“ dne 1. t. m. Iz poročila ravnatelja Steinlechnerja povzamemo, da je „Schulverein“ izdal za šolske stavbe 40.000 K, in sicer je postal gospodar nad

sledečimi šolami, ki jih je „obdaroval“, in sicer: Vovbre 3000 K, Medgorje 2000 K, Žihpolje 2500 K, Št. Tomaž (!) 2000 K, Črna 1000 K, Pliberk 10.000 K, Žabnice in Bistrica za šolske vodovode 600, ozir. 1000 K, za otroška vrtca v Žel. Kapli in Borovljah 8000, ozir. 4000 K. V Žel. Kapli ima društvo novo postavljen otroški vrtec in lastno hišo v vrednosti 20.000 K, poslopje za otroški vrtec v Borovljah pa je vredno 30.000 K. Nov pogoj stavi „Schulverein“, da se mora v dotičnih šolah, ki hočejo prejeti njegovo podporo, poučevati krščanski nauk tudi v nemškem jeziku. Tu se bodo pa gospodje enkrat pošteno urezali. Radi bi poznali slovenskega duhovnika, ki bi se dal od „Schulvereina“ zlorabljati v politične namene in bi vkljub pičlo odmerjenemu času za krščanski nauk mučil slovenske otroke z nemščino, namesto da bi jih učil božje resnice. Najbolj moramo obžalovati in ostro grajati, da se je usedlo šulferajnovcem na lim par nemških duhovnikov v Kačtalu. Ravnatelj Steinlechner, zagrozen liberalcem, je to poudarjal na občnem zboru s posebnim veseljem. Ali gospodje ne vedo, da nimajo povoda veseliti se, kadar se raduje njihov najhujši nasprotnik? Laž je tudi, da je to društvo obrambno društvo. Niti ene šole po nemških krajih s slovensko večino ali tudi manjšino ni podpiralo, ampak vse navedene, ki so dobile podpore, so na slovenskem ozemlju! Jemati pa nam, kar je našega, je tudi prestopok zoper božjo zapoved, ki je največji božji zapovedi enaka: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe! To bi bilo dobro zapisati v katekizem gospodom duhovnikom v Kačtalu, ki se bratijo s šulferajnovci.

Električni tok je usmrtil v Št. Jakobu pri Celovcu dne 4. t. m. Adolfa Lakmana, mizarskega pomočnika pri Klapaharju v Celovcu. Stavljal je z nekim delavcem, da bo ustavil glavni električni tok, ki prihaja v Celovec iz Pokrč, in bo s tem napravil po celem Celovcu temo. Na tenko žico je privezal kamen in ga vrgel čez tokovod. Ko se je žica dotaknila tokovoda, so začele švigati iz žice v tla močne iskre. Prestrašen je hotel Lakman odstraniti žico, pa ga je električni tok v hipu usmrtil. Neki cestar mu je hotel priskočiti na pomoč, pa ga je vrglo več metrov daleč proč, pa se mu sicer ni pripetilo ničesar hudega. Svoj namen je Lakman dosegel deloma, ker je bila v Celovcu električna razsvetljava zelo slaba, kar so močno opazili zlasti pri majnikovi pobožnosti v stolni cerkvi, pa je moral plačati svoj brezsmiseln poizkus z naglo smrtjo.

K protestantizmu je prestopilo v Celovcu zadnje dni devet oseb. Agitacijo za odpad oskrbujejo razni nemškonacionalni politični priganjači. Nemški nacionalci farbajo pri volitvah na zborovanjih kmete, da so najboljši kristjani, v resnici pa ne marajo ničesar, kar diši po veri, in dajejo prednost vedno luteranstvu. „Freie Stimmen“ in „Bauernzeitung“ delata na vse kriplje za protestantizem. Ni je protestantovske božje službe, ki bi je ne oznanila; v uredništvu „Freie Stimmen“ sedita kar dva urednika, ki sta odpadla od katoliške vere. In ta list je lajbblatelc viteza Metnica, ki se je na zborovanju v Ličivesi hvalil kot najboljšega kristjana, ki vzgojuje svojo družino strogo katoliško. Resnica pa je, da ima dr. Metnic sina v protestantovskem zavodu. Ni pa nacionalcem dovolj agitacija za odpad od katoliške vere po mestih, začeli so roke stegovati tudi izven mesta po deželi. V Kožentavri so priredili lutrovsk shod, na katerem je baje govoril pastor Mahnert iz Maribora. Kmetje, zapomnite si sledeče: Kdor je pristaš nemškonacionalne, oziroma nemškutarske stranke, je nasprotnik katoliške vere, naj pa bi doma zmolil tudi deset rožnih vencev na dan. Podpirati nemškonacionalno stranko se pravi podpirati luteranstvo.

Obravnava Winkler se je vršila v Celovcu v torek, dne 11. t. m., in je trajala celi dan. Pokazalo se je, da je imela Winklerjeva banka ob konkurzu okroglo 400.000 K primanjkljaja. Nekateri vložniki trpijo ogromne izgube. Sam inženir Oton Lemisch je imel pri Winklerju vložnih 80.000 K in bo rešil od cele te svote morda kakih 20%. Vzrok bančnega poloma je bilo slabo knjigovodstvo in nezmožnost Winklerjeva, ki ni bil za vodstvo kake banke strokovno izobražen. Winkler je bil spoznan krivim pregreška krive in hudodelstva poneverbe in je bil obsojen na 13 mesecev zapora. Obsodbo je vzel na znanje z jokom.

Skrajna surovost. Iz Štajerskega se nam poroča: Ko je gnalo več koroških kmetov trumo na sejmu v Velenju nakupljenih ovc, bili so potoma domov v Zavodnjem pobalinsko napadeni pri gostilni pri „Hrovatu“ in tako pretepeni, da so se trije morali vrniti nazaj k zdravniku v Šoštanj. Sosedje Korošci, ki hodite skozi Zavodnje na sejme, mirna in gostoljubna gostilna v Zavodnjem je Blaž Plešnikov a pri „Petru“.

G. dr. Oblak in „Freie Stimmen“. „Freie Stimmen“ so objavile v št. 53. o odvetniškem kandidatu in koncipientu g. dr. Müllerja, g. dr. Oblaku, članek, v katerem mu očitajo čedne reči. Pišejo, da je omenjeni med vožnjo na Kranjsko izjavil nekemu sopotniku, „da v Celovcu z rojaki iz Kranjske ne občuje, pač pa se čuti v nemških krogih neizrečeno srečnega in prijetno“. „Politični in narodni hujskači“ da so mu „zoperni“. Dr. Brejc seveda je „hujskač“. V 56. št. „F. St.“ čitamo popravek g. dr. Oblaka, v katerem zanika očitanja v „F. St.“ in pravi, da je med vožnjo le „obsojal anonimne osebne napade v časnikih“ in da je „trdil, da so na Koroškem Nemci, s katerimi more drugonaroden človek prav dobro občevati, da občuje tudi v nemški družbi in da ima g. dr. Brejc, čeravno ga imajo za hujskača, dobro klientelo.“ G. doktor, nam ta popravek ne zadostuje, ker popravlja se lahko marsikaj. Če ste bili proti edinemu koroškemu slovenskemu listu tako brezobzirni, da ste ga tožili brez popravkov in takorekoč vso Slovenijo spravili na noge, samo da bi spravili pred celovsko poroto zaslužna slovenska narodnjaka, gg. dr. Brejca in msgr. Podgorca ter našega odgovornega urednika, ker je naš list zapisal o Vas par bolečih, četudi resničnih, potem smatramo za Vašo narodno dolžnost, da ste proti listu, ki je najnestrpnejši nasprotnik koroških Slovencev, najmanj ravno tako brezobzirni, kakor proti slovenskemu narodnemu listu, in da tožite „Freie Stimmen“, ki Vam podtikajo kaznive izraze in smešijo Vaše narodno prepričanje. Če tega ne storite, si naredimo o Vas in Vašem „narodnoradikalnem“ „Korošcu“ še čisto posebno sodbo.

Celovec. Čevljarski pomočniki grozijo s stavkanjem, če jim ne zvišajo do 17. t. m. plač.

Medgorje. (Popravek o vesti o poroki po noči.) Resnici na ljubo naznanjamo, da se je zadnjič vrnila v dotičnem poročilu pomota. Ni res, da je bila dne 28. aprila t. l. v Medgorjah-Rutah nevesta Marija Nusser nevarno bolna, ista je v resnici zelo zdrava. Res je pa, da bil ženin Valentin Tribnik nevarno bolan, pa tudi njemu gre veliko na bolje.

Grabštanj. (Nov župan.) Po dvajsetletnem županovanju je odločil to čast bivši župan g. Štefan Tauschitz, in je bil na njegovo mesto izvoljen gosp. Štefan Huderc, živinski trgovec in posestnik v Dražjivasi pri Grabštanju.

Škocijan. (Toča) je klestila tukaj v sredo, dne 5. majnika, ter je na Vrhah, posebej na Žamanjih in v Lancovi napravila na rži precej škode. Bog nas obvaruj hudega vremena in slabe letine, da si naše ljudstvo vsaj nekoliko zaceli krvavo rano, ki nam jo je usekala lanska suša. Drugače se pa lepo kaže povsod. Preklicane škocijanske „zlate“ zajce, ki so letos na mladnem sadnem drevju napravili veliko škode, bi naš kmet magari s kanoni prav rad pogнал v deveto deželo. Ne bode prej pokoja, predno da se lovska postava korenito ne predrugači, a ne v prid gospode, temveč v prid kmeta.

Škocijan. (Graje vredno postopanje šolskih oblasti.) Čudno, prav čudno in nerazumljivo je včasih postopanje višjih šolskih oblasti. Tukajšnji krajni šolski svet je opetovano bil pozvan, da naj poskrbi za večjo šolsko sobo tretjega razreda. Ako bi res vsi sem všolani otroci tudi obiskovali tukajšnjo šolo, bi res bila večja šolska soba potrebna in krajni šolski svet bi se ne protivil. Z vso gotovostjo pa se sme trditi, da pride v doglednem času gotovo do nove šole v Sinčivesi, morda še tudi v Kamenu. Vsled všolanja več vasi v Sinčivas in Kamen bi odpadlo veliko otrok. Kaj nam koristijo potem prostorne šolske sobe brez otrok? Čudno je tudi to, da se od ljudstva zahteva povečanje šole, učitelja za tretji razred pa nam vzamejo.

Dobrlavas. (Smrt.) Dne 6. t. m. smo spremljali k zadnjemu počitku Janeza Mörtl p. d. Špitallerja v Dobrlivasi. Rajni je opravljal celih 53 let natančno in zvesto službo cerkvenika v naši župnijski cerkvi. N. v m. p.!

Velikovec. (Motenje vere.) Ko je šla na dan sv. Marka procesija iz mestne župne cerkve v Št. Rupert, sta se dva uslužbenca tukajšnjega trgovca Čebula obakrat, ko je šla procesija mimo te trgovine, postavila na hišni prag in z zaničljivim posmehovanjem merila udeležence, da so se vsi zgražali. Ako se pokvarjena velikovška mladina noče udeleževati cerkvenih pobožnosti, naj pusti pri miru vsaj druge, ki storijo svojo krščansko dolžnost. Čudno se nam le zdi, da se tako obnašajo ravno uslužbenci omenjenega trgovca, ki živi v prvi vrsti od denarja, ki mu ga nosijo verni Slovenci. Tudi o sv. misijonu v Št. Rupertu je eden Čebulov uslužbenec govoril posmehljivo. Imamo pričo. Upamo, da bo g. Čebul svoje podložne poučil, da se naj vedejo v bodočnosti pri takih prilikah dostojno.

Velikovec. (Obsojen) je bil nemškonalni visokošolec Reiner iz Velikoveca, ker je brez vsakega povoda žalil slovenskega visokošolca Sosa v gostilni pri Kollorosu z „Windischer Zottel“, na 80 kron denarne globe, ali pa osem dni zapora z dvema postoma in dvakrat trdo posteljo. Kako daleč sega predrznost nemškonalnih študentov, naj izvedo bralci „Mira“ tudi iz tega, da je Reiner pozval Sosa na dvoboj. Ko ga je bil g. Sos zavrnil, da ga z ničemer ni žalil, je rekel nemški burš: „Že vaša navzočnost je razžaljenje.“ Taka nemška domisljivost presega vendar vse meje! G. Reiner, povejte nam, če je to tudi razžaljevo, če prinašajo Slovenci svoj denar v nemške trgovine? G. Reiner, zapomnite si: „Windischer Zottel“ stane 80 kron!

Velikovec. (Um je otemnel) tukajšnjemu pivovarju pri Kollorosu, Jožefu Tratnigu. Morali so ga prepeljati v Celovec v opazovalnico za umobolne. Nesrečnež je pomilovanja vreden. Pri tej priliki pa se ne moremo vzdržati, da bi ne vprašali lutrovske „Bauernzeitunge“. „Ali se je temu tudi pri svetem misijonu v St. Rupertu zmešalo“, kakor je pisal neki dopisnik v omenjenem listu o nekem očetu in njegovem sinu povodom zadnjega sv. misijona v St. Rupertu? To seveda ni bilo res.

Šmarjeta pri Velikovecu. Zadnjo nedeljo so napravili pri nas igralci in igralke dobrolskega izobraževalnega društva dve igri „Trije tički“ in „Pri gospodi“. Obe igri ste jako dobro uspeli. Obširna dvorana gosp. Lavreja je bila natlačena polna občinstva. Vsi smo se prav dobro zabavali. Dobrolskim mladeničem in mladenkam bodi izrečena za njihov trud in narodno požrtvovalnost najpriskrnejša zahvala. Če jim je v slovo izpred druge tukajšnje gostilne zanjavkalo par pijančkov svoj „hajl“, naj jih to ne moti, saj vemo, da nemškutar-liberalec je povsod enako surov in neotesan. Živeli! Mladina naprej!

Djekše. (Zborovanje.) Zborovali smo, čeravno je bilo prav zimsko vreme. Zasedeni so bili skoro vsi prostori zborovalne dvorane pri Kramarju. Bilo je prav živahno. V kratkih besedah pozdravi g. predsednik udeležence, posebno g. župana, in odda besedo domačemu g. župniku, ki je razpravljal o društvu in njegovem pomenu in o rajfajznovkah. Domači pevci so popevali. Vse je bilo kratko, pa vendar smo se zelo zadovoljni vračali domov proti večeru. Nabrati smo zopet precej novih udov. Dal nam Bog lepe spomladi, da bi se nas moglo prihodnjic več udeležiti.

Spodnji Dravberg. (Naša slovenska hranilnica in posojilnica) je imela v minolem XXI. upravnem letu 1908 vkup 596.474 K 26 v prometa. Pristopilo je na novo 25 zadružnikov z 38 deleži; izstopilo je 16 zadružnikov z 26 deleži; ostalo je 705 zadružnikov z 1826 deleži. Novih hranilnih knjižic se je izdalo 101, uničilo pa 78; obstoji 575 knjižic za 501.733 K 18 v. Posodilo se je na novo 42 zadružnikom, 56 zadružnikov je pa posojila popolnoma vrnilo; dolžnikov je 589, ki dolgujejo skupaj 479.266 K 26 v. Čistega dobička je bilo 2156 K 4 v, od katerega se po sklepu občnega zbora pridene rezervnemu zakladu 394 K 6 v, določi za dobrodelne namene 1761 K 98 v. Rezervni zaklad znaša zdaj 25.200 K. Občni zbor dne 20. sušca 1909 je soglasno odobril račune in sklenil, da se od čistega dobička določi za dobre namene K 1761 98 ter ta svota razdeli tako-le: Šolam: Libeliče 500 K, Tolsti Vrh 124 K, Črneče 80 K, Ojstrica 80 K, Spodnji Dravberg 50 K, St. Lorenc 50 K; Izobraževalno društvo v Kotljah 30 K, delavsko društvo v Prevaljah 20 K; požarna bramba Spod. Dravberg 60 K, požarna bramba Libeliče 30 K; Narodna šola v St. Jakobu 80 K, Narodna šola v Velikovecu 80 K, Učiteljski dom v Celovcu 80 K; društvo za otročje varstvo Pliberk 15 K, slovensko dijaško podporno društvo v Celovcu 50 K, Šolsko društvo v Celovcu 50 K. Ostanek K 383.98 se prepusti načelstvu v razdelitev. Posojilniško upravno premoženje znaša zdaj 536.366 K 48 v. Posojilnica kolekuje vse svoje pošiljave z narodnim kolkom.

Spodnji Dravberg. (Odstop.) Slovenska hranilnica in posojilnica v Spodnjem Dravbergu je „Zadružni Zvezi“ v Celju naznanila svoj izstop s koncem tekočega leta.

Opomba uredništva: Opozarjamo, da § 8. pravil „Zadružne Zveze v Celju“ določa, da se mora odpoved, oziroma izstop načelstvu taiste naznaniti pisмено do konca meseca junija.

Kotmaravas. (Zborovanje naše Ciril-Metodove podružnice,) ki se je vršilo dne 25. aprila t. l. v hiši gosp. Mat. Prosekarja v Kotmarivasi, se je obneslo nad vse sijajno. Udeležba je bila prav mnogobrojna. Prišli so na zborovanje iz vseh sosednjih občin, iz Hodiš, Bilčovsa, Vetrinja in Žihpolj, posetili so nas Celovčani in Rožani, pevsko društvo „Zvezda“ iz Hodiš

je pod spretnim vodstvom pevovodje g. Modiča pelo prav mojstrsko najlepše slovenske pesmi, in tudi gg. cerkveni pevci iz Vetrinja so prav lepo zapeli več pesmi. Govoril je Ante Beg, potovalni učitelj glavne družbe iz Ljubljane, ki je v izvrstnem in prepričevalnem govoru kazal namen prave šole, in kakršne bi morale biti naše šole na Koroškem, da bi obrodile kaj sadu. Domača dekleta so nad vse izvrstno igrala „Lurško pastirico“, in so bili tudi pri predstavi zgornji prostori hiše natlačeno polni. Prijetno je bilo poslušati, kako gladko teče našim dekletom pravilna slovenska beseda, in njih koražni nastop je moral občudovati vsakdo, ki je bil navzoč. Le tako naprej, že mladina naj se uri in vadi nastopati javno in kazati, da se ne sramuje svoje matere, svoje narodnosti; iz deklet bodo gotovo dobre slovenske žene in matere, ki bodo čast in ponos slovenskega Korotana. Za delegata h glavni skupščini sta bila izvoljena gg. Prosekar in Stih. Z dobro pijačo in jedjo nas je oskrbel naš narodni gostilničar, g. Otovc iz Ilovelj. Da nam je hotela občina, oziroma naš zaradi tiste turšice tako znani g. župan glede točenja delati zapreke, omenimo za sedaj enkrat samo mimogrede.

Podljubelj. (Luteranci.) Vsenemci so tudi v naši fari zanetili ogenj verskega prepira. D zdaj smo se imeli bojevati z nemškutarji in socialisti, od zdaj pa še imamo luterance za hrbtom. Naj si nihče ne misli, da mi morebiti jeza ali strah, ker je par suhih vej odpadlo z drevesa katoliške cerkve, diktira te besede, kaj še, katoličani itak niso bili več, vsaj opaziti ni bilo tega. Posebno eden.

Podljubelj. (Igra.) Vedno in vedno se ponavlja vprašanje, če ne bo več igre v „Delavskem domu“. Da nstrežejo želji občinstva, priredijo torej naši vrli diletantje zopet nekaj novega, in sicer igro „V Ljubljano jo dajmo“, ki se bo igrala 23. maja t. l. ob 7. uri popoldne. Ob 4. uri ima Hranilnica svoj občni zbor, nato pa se predstavlja igra. Ker nam vabljenje po pismih hodi predrago, naj vsi naši prijatelji te-le vrstice smatrajo za vabilo in pridejo ter tudi svoje prijatelje in znance pripeljejo s seboj. Igra je krasna, igrajo jo sami stari znanci in ljubljenci v občinstvu. Dne 23. maja torej vsi v Podljubelj!

Bilčovs. (Odgovor „Štajercu“.) Neki dopis iz Bilčovsa v „Miru“ št. 18, z dne 10. apr. 1909, katerega pa nisem jaz pisal, kar uredništvo „Mira“ lahko potrdi,* je tukajšnje „Štajercijance“ in Metnicove volilce tako razburil, da so vso svojo jezo izlili name v „Štajercu“. Dopis je tako zmedeno skrupcan in sploh tak po vsebini kakor dopisnikova glava, namreč poln napredka neumnosti in starih fraz; obrekovanja seveda tudi ne manjka. Na vse to odgovarjati se mi ne zdi vredno, ker je itak obče znano, da „Štajerc“ z največjo slastjo duhovnike požira, ker se nočejo po njem ravnati in se tudi nikdar ne bodo! Velikonočni nauki dopisnika vznemirjajo, češ, da sem samo za volitve agitiral! V resnici sem pa samo možem rekel, naj volijo po svojem katoliškem prepričanju; kdor se ne spozna, naj me vpraša in mu bom povedal! Dekleta sem menda pohujšal z naukom, ker sem jim govoril o deviškem vencu! Dopisnik me nadalje dolži, da sem raje kvartal kakor šel obhajati, in zaračunal neki stranki tiho mašo 4 K, kar je po njegovem mnenju proti štolnemu redu! Resnica je pa ta: Delavec P. me je prosil, naj grem njegovega očeta obhajati. Na vprašanje, ali so oče nevarno bolni, mi je rekel: O ne, samo želijo, da bi jih prišli v kratkem spovedat. — Ker je cerkvena postava, da se samo tiste tudi popoldne sprevidi, ki nakrat smrtnonevarno zbolijo, one pa, ki že dalje časa bolehajo, zjutraj po sv. maši, šel sem tudi očeta delavca P. v soboto po Jožefovem obhajati. Kvartal pa nisem ne preje ne pozneje, in če bi tudi bil, „Štajerčevega“ dopisnika to prav nič ne briga! In maša, oziroma 4 K, katere sem za mašo dobil, kaj to tebi mar? Pridi k meni, pokazal ti bom štolni red, kateri je od vlade in škofijstva potrjen in na katerem boš videl, da dobi pri nas župnik za tiho mašo 2 K, če se pa ista na podružnici opravi, tudi za pot 2 K. Bodi torej potolažen in miren! Toliko v odgovor.

Anton Teul, župnik.

St. Jakob v Rožu. (Pet novic.) Hvala Bogu, obiskovalcev bomo imeli letos dovolj, kakor se kaže. Prvič je padel visok sneg, drugič je prikobacala grda pošast, kateri pravimo Slovenci laž. Ta je posebno ob času deželnozborskih volitev širila po lepem Rožu svoj smrdljivi strup, katerega so naši nemškutarji z veseljem srkali v sebe. Tretjič je prišla slana, četrtič pa novopečeni poslanec Gailer. Ta je ves začuden povpraševal, zakaj da mu Šentjakobčani ne zaupajo, ker so oddali tako malo glasov za njega. Glejte

* Potrjujemo, da dotičnega dopisa nismo prejeli od Vas.

Ured.

ga no, možakarja. Komaj je postal poslanec, pa ga že zapušča spomin, da ne ve več, kaj je govoril pred enim letom na „Kladji“ kot član komisije, kjer se je pokazala njegova ljubezen in skrb za kmeta v pravi luči. Sicer pa smo prepričani, da bodo tudi drugi imeli prilike dovolj, spoznati njegove poslanske zmožnosti ter njegovo ljubezen in skrb za kmeta. — Petič pa so prišli očka Krebič, katerega smo Šentjakobčani napravili za „mučenika“. Pripeljal je v „schwerbedrängen“ St. Jakob tudi svojo gardo iz St. Vida, kakor bi hotel našim posilincem pokazati, da ga imajo drugod rajši in ga bolj ubogajo, kakor so ga oni. Plaho se je oziral okrog, a svojih vernih ovčic, katere je razglasil po svetu kot „wackere Gesinnungsgenossen“, ni bilo. Le nekaj učiteljev in uradnikov se mu je prišlo pokloniti. Oh, Gornik, slab sprejem si napravil: svojemu mojstru!

Loče. (Vojsko smo imeli), vojsko imamo in vojska nam je napovedana! Po hvalevrednem razglasu našega županstva smo imeli vojsko zoper zalego gosenc. V lanskem vročem poletju so nam metulji na sadnem drevju naredili toliko zalege, da nam je skoraj ni bilo mogoče popolnoma zatreti in bati se je, da je bode še zanaprej zadosti ostalo, akoravno so vsi napredni kmetovalci jajčjo zalego skrbno obirali. Po ravno tistem razglasu županstva bekštanske občine imamo zdaj vojsko zoper škodljivega hrošča; vsak posestnik jih mora pokončati toliko litrov, kolikor kron plačuje direktnega davka. Pa ta hvalevredna naredba bi se imela zaukazati po vseh občinah, ker kdo nam jamči, da nam ne prileti ta sovražnik, če ga premagamo v svoji občini, iz bližnjih in daljnih krajev, ker se ta žival ne briga za nobeno mejo in frči tje kaj, kjer ji bolj ugaja. Tretjo vojsko pa so nam napovedali po „beljaški urši“ naši nemčurji, in sicer pridejo nad nas s pestmi. Pozvali smo jih, da naj pokažejo svoj „fortšrit“, s katerim se hvalijo in glej, kako hitro so nam ga pokazali, žugajoči nam s pestmi. Mi pa menimo, da tak „fortšrit“ vodi nazaj v srednji vek, ko je še veljala pravica s pestmi, „faustrecht“. Mi se samo smejimo in si mislimo: Kaj bi bilo, ko bi imela koza rep?

Bekštanj. (Kmetoljubnost „Bauernzeitunge“ in njenih pristašev.) V najnovejšem času se „Bauernzeitunge“ iz Bekštanj ali pod to marko dopisuje prav pridno. Komaj očeprajo enega, so se že spravili čez drugega. Čudno je le to, da se večina naznanil in ovadb c. k. orožnikov porabi za ta list. Ali se vzamejo ta poročila iz sodnijske pisarne v Beljaku ali prihajajo naravnost od orožništva, ali odkodi, ne bomo preiskovali, to delo prepuščamo merodajnim činitelem. Med drugimi dopisi omenjena je tudi ovadba dveh maloških fantov zaradi ribolova v Baškem potoku od strani orožnikov. O pravici ribolova v Baškem potoku moramo pač nekoliko več spregovoriti ter začeti pri glavi. Otok na Baškem jezeru je posestvoval nekaj neki baški kmet, menda p. d. Piber. Od njega ga je kupila bekštanska gosposka (grof Dietrichstein), ki ima pri starem gradu in na Humbergu (Hollenburg) posestva in na Humbergu svoje oskrbnništvo. S tem, da je kupila otok, si je začela tudi prisvajati jezero. Takrat so imeli kmetje še svoje ladjice in so po teh ribarili v jezeru. Grofovski gozdarji so jih začeli izpodrivati, in ker si drugače niso mogli pomagati, so celo streljali za kmeti v ladjicah. Storil je to menda neki gozdar Schlatauer po imenu, kakor pripoveduje še dandanes neki pošten baški starček. Vsled takega krutega postopanja grofovega in miroljubnosti kmetov (kajti gozdarjev so se naravnost bali), so opuščali vedno bolj ribji lov v jezeru, kar dandanes bridko obžalujejo. Z najemnino bi dandanes Bačani lahko plačevali vse davke. To grofovo nasilstvo je zdaj javnosti, posebno pa tujskemu prometu, v škodo. Če si hoče napraviti kdo kako utico za kovanje ob bregu jezera, prositi mora „heršoft“ za dovoljenje. Bolj previdno postopali so Bačani glede ribarstva v potoku, ki odteka iz jezera skoz vasi Bače, Dvorc, Štaben in Mlinarje v reko Zilo. Kakor daleč teče potok ob zemljiščih davčne občine Bače, so dali ribji lov že takrat v najem in si tako postavili temeljni kamen svoji pravici. Omenimo, da si „bekštanska gosposka“ svoj čas ni pridržala ribarske pravice v nobenem delu tega potoka.

Razun Bačanov so bili drugi mejaši manj previdni. Ribarili so namreč vedno le sami, ne da bi bili dali v najem in si s tem pridobili neovrgljiv dokaz za svoje pravice. Kar naenkrat se je začela širiti govorica, da je dala „bekštanska heršoft“ ribji lov v Baškem potoku v najem. Storila je ta korak zelo skrivaj. Toda kmetje so bili opazni ter so takoj spregledali nakano. Vsakemu došlemu ribiču-tujcu so mirno razložili, da naj ne moti njih pravic, sicer so prisiljeni, delati mu sitnosti. Med takimi „najemniki“ je bil tudi neki orožniški nadporočnik, takratni po-

veljnik oddelka v Beljaku. Vsled posredovanja kmetov je opustil nadporočnik takoj ta „šport“. Nasledoval ga je načelnik bekštanske železnične postaje, gospod Fina. Kakor hitro so mu kmetje razložili položaj, se je mirno odslovil in se ni več podajal v nevarnost, da bi postal kratitelj kmečkih interesov. Saj ni čuda, saj je izšel sam iz kmetkega stanu in dobro vé, da je kmet na svoji zemlji najrajši sam gospodar in da je danes v državi največji — trpin. Bekštanska gosposka je sprevidela, da je treba dobiti energičnega, neodvisnega najemnika. Našla ga je v osebi g. Hölblinga pd. Stiegerhoferja v Teharčah. Storili so se sedaj vsemogoči koraki pri c. kr. oblastnijah, dal se je celo „tofel“, — in če sedaj ne gre, ne bo šlo nikdar več. Vajeni smo takorekoč že trpinčenja v narodnem kakor v gospodarskem oziru od strani — birokracije, upamo pa, da se bodo oči ne le posameznim, ampak s časom vsem odprle in bodo spoznali naše — sovražnike, katere moramo prej ali slej z združeno močjo premagati. Proč z „Bauernzeitung“, ki na ta način prodaja kmetke koristi in nas hoče narediti za sužnje koroškim milijonarjem. Lep kmetki list to! Čudno je le to, da imamo ob času volitev „bauernfreundlich“ poslancev toliko na ponudbo, da je izbira težka, kadar pa potrebujemo v kakšni javni zadevi, kakor je predstoječa **ribarska**, nujne pomoči, tedaj se nam obrača hrbet, na katerem je napisan dragoceni svet: „Samopomoč in pravda“.

Beljak. (Samomor vojakov.) V ponedeljek, dne 10. t. m., se je ustrelil četovodja Jožef Kerschbacher s puško v prsa. Kropla mu je prodrla život. V nedeljo prej pa so našli v gozdu pri Mariji na Zili obešenega nekega topničarja.

Podkloster. (Zanimiv slučaj.) V začetku meseca so zaprli tukaj 67 let starega Bernarda Janaha zaradi prepovedane povrnitve. Zaprli so ga v občinsko ječo, ki se nahaja v hiši, koje posestnik je bil svoje dni Janah.

Zahomec v Zilski dolini. (Občni zbor) slov. kat. izobraž. društva „Zila“, ki se je vršil dne 2. majnika t. l. pri Hrepcu v Zahomcu, je bil vključ skrajno neugodnemu vremenu dokaj dobro obiskan. Društvo je imelo v pretečeni dobi tri seje in šest javnih prireditev. Društvena knjižnica obsega 250 knjig; prečitalo se jih je 60. Dohodkov je bilo 112 K 72 v, izdatkov 111 K 36 v, preostanek 1 K 36 v. — Skupno imetje znaša 156 K 36 v. — Govor g. jurista Boštjana Schaubach o potrebi čitanja dobrih knjig v sedanjem času je napravil na poslušalce globok vtis. Predsednik, g. Franjo Kriegl, je v poljudnih besedah razlagal navzočim uporabo nekaj od bistriške posojilnice nabavljenih priprav za prvo pomoč pri pogostoma se ponavljajočih živinskih boleznih. Ročnost in korist teh priprav je očitna. Tajnik J. Miklavič govori o potrebi tesne združitve z drugimi enakomiselnimi društvi. Na njegov predlog se sklene pristop društva h kršč. soc. zvezi za Koroško. Pri volitvi so bili izvoljeni skoraj samo stari odborniki. Naravnost očaralo nas pa je igranje naših vrlih fantov. Igra „Občinski tepček“ nudi za naš omejeni oder veliko težkoč, toda igralci so pokazali, da se tudi takih ne ustrašijo. Nisem prijatelj posebnih hvalospevov, a čast komur čast! „Občinski tepček“ Jurca je bil pravi tip napol bedastega, a po svoje prebrisane hudomušneža. Občinski pisar, policaj, župan in drugi golidski kmetje so bili vsi na svojem mestu. Upamo, da se kmalu zopet vidimo. A hkrati se nadejamo, da tisti elementi, ki iščejo izobrazbe v čisto nečem drugem, nego v naših prireditvah, prihodnjič izostanejo.

Gospodarske stvari.

Državne podpore za zgradbo in vzdrževanje ograj za žrebete na Koroškem.

Tudi letošnje leto bodo dobili zanesljivi koroški konjerejci za vzdrževanje starih ali novih ograj na prostem za žrebete v znesku do 200 K po obširnosti ograje in številu žrebet in s pogojem, da so se prav in dovolj rabile te ograje, in sicer tudi po zimi, seveda kolikor so dopuščale vremenske razmere, in da se je pazilo na žrebete.

Take ograje imajo namen, pomagati, da se zredijo eno- in dveletna žrebete kmetških konjerejev na prostem, na svežem zraku, kar je za telesni razvoj žrebet potrebno.

Ograja za žrebete je lahko last posameznika ali več konjerejev skupaj. Zavarovana mora biti kolikor mogoče proti vetrovom, naj stoji na solnčnem bolj ravnem kraju in naj bo zgrajena, če se lahko zgodi, v ovalni obliki. Ograja za 4 do 8 žrebet mora biti vsaj 90 metrov dolga in 50 metrov široka in mora imeti najmanj 2 metra visoko ograjo, ki naj bo narejena iz kolov in po-

vprečnih rant. Vhod naj bo dovolj širok in zgrajen z dvema povprečnima hlodoma.

Žrebete se naj spuste v ograjo vsak dan razen ob mrzlem in deževnem vremenu po dve uri dopoldne in popoldne. Črez eno leto stara žrebete morajo biti po spolu ločena. Prošnje za podporo se naj vpošljejo do konca septembra t. l. potem koroškega konjerejskega društva ali pristojnega c. kr. okrajnega glavarstva na c. kr. deželno vlado v Celovcu, ki bo predložila prošnje po zaslišanju koroškega konjerejskega društva c. kr. poljedelskemu ministru.

Reja goveje živine.

Spisal Franc Pengov. — (Konec.)

Najceneje seveda krmimo, ako pridelamo vsa potrebna krmila v domačem gospodarstvu; toda pri tem pogrešamo pogostoma v sestavi krmilnih porcij pravilnega redilnega razmerja, ki bi odgovarjalo našim smotrom pri reji živine. Posameznih redilnih snovi je morebiti preveč, še rajše pa premalo in oboje je zapravljanje.

Da preprečimo tako zapravljanje in spravimo v svoja krmila pravilno redilno razmerje, v ta namen služijo „močna krmila“. Kaj da je to, pove že ime. Pri teh krmilih ne sme odločevati cena 100 kg, ampak pred vsem a) garantiran odstotek redilnih snovi (beljakovin in maščobe) in b) njihova okusnost in prikladnost za živino.

Da se prepričamo, katero močno krmilo nam bolj kaže nakupovati, za to nam služijo posebne tabele, ki kažejo, koliko ima kako krmilo redilnih enot. Te enote preračunavamo iz odstotkov redilnih snovi v posameznih krmilih.

Kadar preračunavamo redilne enote, se ravnamo vedno po načelu, da so škrobovine primeroma malo vredne, ker jih kmetovalec proizvaja v svojih pridelkih vedno v izobilju; na drugi strani pa smatrajo mnogi beljakovine in tolšče za enako vredne, ker jih enako pogostoma in v enaki meri primanjkuje v kmetijskem gospodarstvu.

Zato preračunavamo svoto redilnih enot na ta način, da pomnožimo odstotke beljakovine in odstotke maščobe s 3 in potem ta dva produkta seštejemo skupaj z odstotki škrobovin. Ako potem delimo ceno za 100 kilogramov kakega krmila s svoto redilnih enot, potem dobimo vrednost ene krmilne enote.

Par zgledov naj to pojasni:

a) Lanene tropine imajo v sebi 24,7% prebavljive beljakovine, 29,8 škroba, 9,6 maščobe; v njih se nahaja skupaj 133 redilnih enot in če je cena za 100 kilogramov lanenih preš K 19,—, tedaj nas stane ena redilna enota okoli 14 vin.

b) Krompir ima v sebi beljakovine 2,1%, škroba 21,8, maščobe 0,2; v njem je redilnih enot 29. Cena ene enote je zelo različna po različni ceni krompirja. Zdaj na pr., ko smo prodajali krompir po K 6,— za 100 kilogramov, bi nas stala ena enota celih 20 vinarjev, če je po K 5,— stane 17 vin., po K 4,— 14 vin., po K 3,— 10 vin.

c) Pšenični otrobi imajo v sebi beljakovine 10,6%, škroba 44,3%, maščobe 2,4; vseh redilnih enot je v njih 83.

Če stane 100 kilogramov otrobov K 12,—, potem pride na eno redilno enoto 14 vin., K 14,— 17 vin., K 16,— 20 vin.

Pripomnim pa, da si pač nihče ne sme domišljevati, kakor da bi bili taki proračuni o vrednosti krmil nekaj popolnega, eksaktnega. Zakaj imejmo pred očmi, da delamo, ko preračunavamo vrednost krmil po njihovi vsebini, na redilnih snoveh ravno tisto napako, kakor če bi sodili rodovitnost kake zemlje samo po njeni vsebini na dušecu, kaliju in fosforovi kislini. Kakor je treba pri rodovitnosti zemlje upoštevati še druge kemične in razen tega tudi fizikalne in fiziološke činitelje, ravno tako tudi pri računih redilnih enot v krmilih ni edino in vse vsebina beljakovine, škroba in tolšče.

Vendar pa taki računi niso brez vrednosti za gospodarja, ki ob enem upošteva tudi specifične dobre in slabe lastnosti krmil za različno živino. Tudi tu naj velja: Praktična izkušnja življenja in znanstvena teorija naj hodita v lepi edinstvi skupno pot v korist kmetovalčev.

H koncu tega odstavka naj še enkrat podarim: Krmiti živino samo „ohranjevalno“, toliko da ravno nič ne izgubi, pa tudi nič ne pridobi, je zapravljanje, le produktivna, proizvodjalna krma da gospodarju dobiček. Zato je v vsakem slučaju pravilneje: Imejte raje manj živine, pa tisto krmite obilno, nego imeti v hlevu polno repov, pa grdo mršavih.

Slovenci, spominjajte se Velikovške šole!

Društveno gibanje.

Slov. kršč. soc. „Zveza“ za Koroško v Celovcu sklicuje svoj letni občni zbor za nedeljo, dne 16. majnika t. l., točno ob 4. uri popoldne v „Rokodelski dom“ v Celovcu (Neue Weltgasse št. 22.) Spored: Poročila o delovanju v preteklem letu. Načrti za prihodnje delovanje, volitve in raznoterosti. Ta občni zbor se mora obnesti izborni; zato tudi pričakujemo brezpogojno, da nam pošlje vsako društvo najmanj dva zastopnika. Dobrodošli in prisrčno vabljeni vsi prijatelji narodnega dela! Odbor.

Glavna skupščina „Slovenske krščansko soc. Zveze“ se vrši letošnje leto na Koroškem v Št. Jakobu v Rožu. Skupščina bo Binkoštni ponedeljek, t. j. 31. maja. Vsa izobraževalna društva so prošena, da imajo takoj odbore seje, pri katerih se določi, koliko odposlancev pošlje vsako društvo na sestanek.

Velikovec. Slov. kršč. soc. izobraževalno društvo „Lipa“ priredi v nedeljo, dne 23. maja 1909, svoj letni občni zbor ob treh popoldne v „Narodnem domu“ v Velikovecu. Na sporedu je poročilo o društvenem delovanju v preteklem letu, govor, tamburanje in šaloigra „Krčmar pri zvitem rogu“. Ker je zlasti letošnji občni zbor velike važnosti, zato pričakuje odbor polnoštevilne udeležbe udov in prijateljev društva.

Št. Štefan pri Velikovecu. Kršč. soc. ljudsko društvo priredi na Križevu, dne 20. majnika 1909, ob 1/4. uri popoldne v gostilni g. Likeba mesečno zborovanje z jako poučnimi predavanji. Udarjali bodo tudi velikovski tamburaši. Dolžnost vsakega uda je, da se udeleži zborovanja.

Dobrlavas. Slov. kat. izobraževalno društvo v Dobrlivasi priredi v četrtek, dne 20. t. m., svoje mesečno zborovanje. Odbor.

Prevalje. V nedeljo, dne 16. t. m., se vrši popoldne po blagoslovu pri Kristanu v Farskivasi mesečni shod kat. delavskega društva. Somišljeniki, pridite polnoštevilno! Odbor.

Kostanje. Izobraževalno društvo priredi mesečno zborovanje pri Neuwirtu na Kostanjah dne 23. t. m. Govori g. Smodej iz Celovca. Odbor.

Čebelarstvo predavanje priredi dne 20. t. m. potovalni učitelj „Slovenskega osrednjega čebelarstva društva za Kranjsko, Koroško in Primorsko“, g. A. Likožar, na Brnci v gostilni g. Ant. Pogliča ob 11. uri dopoldne, in v Kotmarivasi pri g. M. Prosekariju ob 5. uri popoldne. Čebelarji, udeležite se poučnega predavanja polnoštevilno!

Politične vesti.

Deželnozborske volitve na Štajerskem.

V splošni skupini, dne 7. t. m., sta zmagala na Spodnjem Štajerskem z ogromno večino kandidata „Slov. kmečke Zveze“ dr. Korošec in Pišek, ki je dobil 6051 glasov. Čestitamo na imenitnem uspehu! V splošni skupini spodnještajerskih mest in trgov je dobil slov. kandidat Ivan Rebek 1013 glasov, nemški nacionallec Krall 2281, socialdemokrat Horvatek 2165. Med zadnjima se vrši ožja volitev. Na Zgorn. in Sredn. Štajerskem so izvoljeni v skupini mest in trgov trije socialni demokrati, Resel (Gradec) s 6916 (kršč. soc. Fürpass 1818, nemški nacionallec Gottwald 1094), Jodlbauer s 4154 (kršč. soc. Neunteufel 1887, nem. nacionallec Stranzl 1168) in dr. Schacherl z 8678 glasovi. V splošnih skupinah kmečkih občin na Zgor. Štajerskem so bili izvoljeni trije krščanski socialci, Kanzler s 5100, Gölles z 8144 in Stocker z ogromno večino ter soc. dem. Hilari s 6884 glasovi. Nemški nacionalci so doživeli strahovit poraz. Volitev v kmečki skupini se vrši 17. t. m.

Jugoslovani proti vladi.

Velik del bosenskih kmetov ni lastnik zemlje, ki jo obdeluje, ampak le najemnik. Da se kmeta osvobodi, mu hoče avstrijska vlada odkupiti posest. To zemljiško odvezo hoče izvesti vlada s pomočjo agrarne banke, ki pa so jo ustanovili proti volji avstrijskih, zlasti jugoslovanskih poslancev, Madžari, čeravno je vlada prej obljubila, da bo varovala pri ustanovitvi banke koristi tostranske državne polovice, ki si je Bosno in Hercegovino prisvojila s krvoprelitjem in žrtvovala za ti deželi 70% vseh ogromnih stroškov, ki so znašali samo v zadnjem času okrog 300 milijonov. Z banko, za katero je dala avstrijska vlada Madžarom dovoljenje, bi bili bosenski kmetje izdani madžarskim židom na milost in nemilost ter bi prišli z dežja pod kap; vpliva pa bi imela v Bosni naša državna polovica toliko kot nič. Za Madžare se je potegoval skupni državni finančni minister Burian, predpustno Bienerthovo

ministrstvo, ki ga drže nemške stranke in Poljaki, pa se je vdalo Burianu vkljub „železni“ roki Bienertu. Neslovansko je postopal in mnogo zakrivil finančni minister Poljak Bilinski, zato ga je, kakor vlado, hudo prijel v bosenskem odseku posl. dr. Krek, ki je napravil s tem svojim govorom na vse globok vtis. Dr. Šusteršič je napovedal vladi najhujšo opozicijo. Opozicija, sestojeca iz Jugoslovancev, Čehov in socialdemokratov, bo postopala v tem vprašanju popolnoma soglasno. Bienert in Bilinski sta se zagovarjala dosedaj prav nesrečno, in ni izključeno, da odstopi Bilinski ali celo ministrstvo. Gotovo pa je, da bo šel Burian. Za naslednika se imenujeta v prvi vrsti grof Zichy in potem zloglasni Khuen-Hedervary, bivši hrvatski ban in ogrski ministrski predsednik.

Cerkvene vesti.

Pri šmarnicah v Celovcu pridiguje ob vedno natlačeni cerkvi vsak dan zvečer ob 7. uri dr. Zdešar iz reda lazaristov iz Gradca. Dr. Zdešar je slovenski rojak. — Na župnijo Javorje je prezentiran tamošnji župni oskrbnik, č. g. Franc Božič. S tem je izpolnjena večletna želja tamošnjih župljanov, ki ljubijo svojega požrtvovalnega dušnega pastirja. — Zbolel je g. Rok Tojnik, župni oskrbnik na Obirskem, in se priporoča duhovnim sobratom v molitev. Na srčni vodenici je zbolel upokojeni župnik v Kellerbergu, č. g. Jožef Ebert; deficient, č. g. Jožef Oberauner, je nevarno bolan in se nahaja v bolnišnici sester elizabetink v Celovcu. Č. g. župniku Martinu Schmidt, ki se nahaja sedaj v Meranu, in č. g. katehetu Gvidonu Zernatto, ki biva v Gorici, se je zdravstveno stanje poslabšalo.

Šolske stvari.

Izpit učiteljske usposobnosti za ljudske šole je naredilo na celovškem učiteljskem 20 kandidatov in kandidatkinj, med njimi: Kodrič Zofi (Št. Jakob v Rožu), Oščura Marta (Velikovec), Pišek Franja (Šmihel pri Pliberku), Samonig Lena (Kotmaravas), Srobotnik Gvidon (Resnica), za meščanske šole 5. med njimi Jurij Neisser (Celovec) in Ludovik Seebald (Celovec).

Za nadučitelja sta imenovana Alojz Schiestl v Žrelcu za Tigrče in Florijan Velikogna v Št. Petru na Vašinjah za Blače.

Po Najvišjem povelju Nj. c. in kr. Ap. Veličanstva.

XXXIX. c. kr. državna loterija

za civilne dobrodelne namene tostranske državne polovice. Ta denarna loterija, edina v Avstriji postavno dovoljena, ima 18.399 dobitkov v gotovini v skupni vrednosti 513.600 kron.

Glavni dobitnik iznaša

200.000 kron v gotovini.

Zrebanje se vrši neprekinjeno dne 17. junija 1909.

= Ena srečka stane 4 krone. =

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, III., Vorderer Zollamtsstraße 7, v loterijskih kolekturah, tobačnih trafikah, davčnih, poštnih, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd. Načrti zrebanja za kupce srečk brezplačno. — Srečke se pošiljajo poštne prosto.

Od c. kr. ravnateljstva loterijskih dohodkov (oddelek za državne loterije).

Kaj je novega po svetu.

Zahvala! Dne 3. maja t. l. uničil mi je požar moja poslovja v Št. Juriju pri Ljubljani, katera so bila zavarovana pri „Vzajemni zavarovalnici protipožarnim škodam in poškodbi zvonov v Ljubljani.“ Škoda cenila se je takoj po odposlancu omenjene zavarovalnice in tudi takoj v mojo popolno zadovoljnost izplačala, vsled česar to edino slovensko zavarovalnico vsakemu, ki ima kaj zavarovati, najtopleje priporočam. Sv. Jurij pri Ljubljani, dne 7. maja 1909.

Josip Krof, priča. Marija Pluder.

Kobilice na Krasu. Na Goriškem, zlasti na Krasu, se je pojavilo nebroj kobilic, ki pomenijo za tamošnje poljedelce veliko nevarnost. Pričakovati je od poljedelskega ministrstva uspešne pomoči proti temu sovražniku. Samomor profesorja. V Pulju se je v nedeljo jutraj na svojem stanovanju ustrelil profesor tamošnje realke Kornfeind. Akad. društvo „Slovenija“ na Dunaju bo praznovalo 26. t. m. svoj štiridesetletni jubilej.

„Matica Slovenska“ izda za l. 1909. sedem knjig; med njimi bo obsežen „Bleiweisov Zbornik“

(slika naše kulturne zgodovine okoli l. 1848., dobe Bleiweisove, Jurčičeve, Levstikove), prevod iz ruščine. „Onjegin“, ilustriran spis Koroške (z velikim jezikovnim zemljevidom), opis dobe Stanka Vraza, nadalje „Zabavna knjižica“, „Knezova knjižica“ (z zabavnim čtivom) itd. Po pravilih je članarino plačati v prvi polovici vsakega leta. Kdor se oglasi prepozno, ne more več reflektirati na publikacije.

Železniška nesreča. Pri postaji Pesnici nad Mariborom proti Gradcu je trčil 11. t. m. ob 1. uri ponoči koroški brzovlak v gledališki vlak, ki je vozil iz Gradca v Maribor, da sta se zadnja dva vozova osebne vlaka popolnoma razbila. Vsi vozovi osebne vlada so skočili s tira, stroj pri brzovlaku je poškodovan. Slikarja Walterja iz Maribora je ubilo, ranjenih pa je bilo pet oseb.

Priporočujemo našim družinam

Kolinsko cikorijo.

Turki preganjajo kristjane. Odstavljeni sultan Abdul Hamid, ki so ga zaprli Mladoturki v Solunu, da se tam spokori za svoje grehe, ima na vesti ne samo lepo število političnih umorov, žrtev krvoločnosti, ki ležijo na tisoče v dnu morja ob Carigradu, ampak je bil kot sultan povzročitelj hudih preganjanj kristjanov. L. 1895 in 1896 je uprizoril med Armenci, duševno zelo razvitim narodom s staro, cvetočo kulturo, pravo klanje, v katerem je bilo umorjenih nad 100.000 ljudi. Tudi konec Abdul Hamidovega vladanja je moralo venčati silovito klanje Armencev v Mali Aziji. Kakor divje zveri so se vrgli fanatični Staroturki v Mali Aziji na krščanske Armence in jih poklali okoli 25.000. Tudi pred misijonskimi postajami niso obstali, niso prizanašali ne bolnikom, ne njihovim strežajem, onečali so žene in morili otroke. Najhujše se je godilo kristjanom v Adani. Mladoturki izjavljajo, da je uprizoril to klanje odstavljeni sultan, ki se je hotel s tem vzdržati na prestolu. Da pa prikrijejo svetu pravi položaj, objavljajo docela napačne številke. Evropske države so poslale takoj po prvih vesteh o klanju kristjanov v Mali Aziji tjakaj vojne ladje, da naredo krvoprelitju konec. A dotične ladje so se usidrale pred Carigradom, da so mogle njene posadke opazovati mladoturške naskoke v mestu, v Aziji pa so Turki s turškimi uradniki vred nemoteno nadaljevali krvavo delo. Tudi zdaj še prihajajo dan na dan poročila, da preganjanje kristjanov še ni ustavljeno. Kaj delajo tam ladje evropskih držav, sam Bog vedi. Krščansko prebivalstvo v Evropi bi se moralo zgražati ne le nad postopanjem Turkov, ampak še bolj nad brezbrzišnim postopanjem krščanskih držav, ki ne preprečijo tega klanja, dočim so si sicer same zavisti takoj v laseh zaradi najmanjših nesporazumljenj in začnejo takoj s svojimi pripravami.

Pri oltarju zgorel. Rev. E. E. Norbert, deset let župnik cerkve sv. Karola v mestu Providence v Ameriki, in šele nedavno vpokojen, je zgorel pri oltarju v svoji domači kapeli v Norwoodu pred nekaj dnevi. Ljudje v isti hiši z duhovnikom Norbertom so ga slišali, ko je šel ponoči iz postelje in brčkone molit. Zarana v jutro je šla hišnica v kapelo, da jo pripravi za sv. mašo in je našla ogljenelo truplo v klečečem položaju pred oltarjem. Kosi razbite svetilnice so kazali, da je bil Norbert pri oltarju, ko je svetilnica ob njegovi strani eksplodirala. Njegova nočna halja se je vžgala in brčkone se je onesvestil, predno se je mogel premakniti.

Pri grizi in poletni driski pri otrocih se je „Kufek“ brez mleka, samo na vodi kuhano, kot hranilo izvrstno obneslo. Beljakovine, ki se nahajajo v „Kufek“, podajajo organizmom, ki povzročajo drisko, slabo zarezališče, vsled česar se bolezen odpravi.

Ljudska hrana. Dva litra krompirja se olup, 3 velike korene, 1 zeleno in 2 kolerabi se lepo očedijo in razrežejo, potem se 1 karfjolo na majhno razreže; od tega se vsako posebej v slani vodi skuha. Medtem se 1 čebulo na drobno razreže, ocvre v 10 dkg Ceres-mastjo, vlije vse skupaj, vmeša dalje v 1/4 litru mleka 3 žlice moke in se še to prilije, na kar se vse skupaj skuha in nato prinese na mizo.

Jovarniška zaloga in razpošiljalna ponudba k pomladanski in poletni dobi

sukna

iz volne za bujno nizko ceno. Yzorci se zamenjajo.

Pozor!

Ostanki po 3 metre v vseh barvah za K 6—, 8—, 10— in više. Velika izbira!

Zamena ostankov dovoljena.

Od ostankov se vzorci ne pošiljajo.

A. J. Šolc, Nachod, Češko.

Tržne cene v Celovcu

6. velikega travna 1909 po uradnem razglasu:

B l a g o	100 kg				80 litrov (biren)		
	od		do		K	v	
	K	v	K	v			
Pšenica	—	—	—	—	—	—	
Rž	20	—	21	31	12	55	
Ječmen	—	—	—	—	—	—	
Ajda	—	—	21	40	10	70	
Oves	20	—	22	—	7	33	
Proso	—	—	—	—	—	—	
Pšeno	—	—	25	40	16	—	
Turščica	17	70	18	44	10	75	
Fižola rdeča	—	—	—	—	—	—	
Repica (krompir)	—	—	4	88	2	20	
Deteljno seme	—	—	—	—	—	—	
Seno, sladko	10	—	11	50	—	—	
„ kislo	8	—	10	—	—	—	
Slama	7	—	9	—	—	—	
Zelnate glave po 100 kosov	—	—	—	—	—	—	
Repa, ena vreča	—	—	—	—	—	—	
Mleko, 1 liter	—	24	—	26	—	—	
Smetana, 1 „	—	60	1	20	—	—	
Maslo (goveje) 1 kg	2	60	2	80	—	—	
Surovo maslo (putar), 1 „	2	60	3	20	—	—	
Slanina (špeh), povoj, 1 „	2	—	2	20	—	—	
„ surova, 1 „	1	60	1	70	—	—	
Svinjska mast 1 „	1	70	1	80	—	—	
Jajca, 1 par	—	12	—	14	—	—	
Piščeta, 1 „	2	60	2	80	—	—	
Race	—	—	—	—	—	—	
Kopuni, 1 „	—	—	—	—	—	—	
30 cm drva, trda, 1 m ²	3	20	3	40	—	—	
30 „ „ mehka, 1 „	2	60	2	90	—	—	
Ž i v i n a	Počrez	100 kilogramov				Prignalo	Prodalo
	od do	žive vage ¹ zaklana					
		od do		od do			
		v k r o n a h					
Konji	—	—	—	—	—	—	
Biki	—	—	—	—	—	—	
Volji, pitani	—	—	—	—	—	—	
„ za vožnjo	880	420	—	—	12	5	
Junci	180	310	—	—	14	8	
Krave	140	400	—	—	84	16	
Telice	182	—	—	—	1	1	
Svinje, pitane	—	—	—	—	—	—	
Praseta, plemena	14	50	—	—	214	182	
Ovce	—	—	—	—	—	—	

„Mir“ je edino glasilo koroških Slovencev!

Vabilo

na

občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Galiciji,

registrovane zadrage z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil v nedeljo, dne 16. majnika 1909, ob 3. uri popoldne v posojilnični pisarni.

Spored:

1. Potrjenje letnega računa.
2. Volitev odbora in računskih pregledovalcev.
3. Slučajnosti in razni nasveti.

Opomba: Ako ob določeni uri ne bo navzočih zadosti zadrušnikov, se bo uro pozneje zborovalo brez ozira na število zadrušnikov.

K obilni udeležbi vabi

odbor.

Čast vsake gospodinje

je lepo kokošje plemo na dvorišču. Priporočam sledeče izvrstne jajčarice: Andaluzijke (višnjeve) po 40 vin., Minorke (črne), Orpington (rumene), Plymouth Rocks (grahaste), Wyandot (bele) po 30 vinarjev

jajce za valjenje.

Neoplojene nadomestim. Celo gnezdo (15 komadov) ceneje. Mladiče čistokrvnih ruskih belih in dunajskih modrih kuncov (velikanov) po 2—4 krone.

Terezija Legat v Tržiču na Gorenjskem.

F. Prinčič

priporoča slavnemu občinstvu svojo novo otvoreno trgovino v Celovcu, Burggasse št. 12

z južnim in domačim svežim in suhim sadjem, zelenjavo in belim goriškim vinom „Ribola“ v steklenicah po 80 vinarjev. Velepospovojanem

F. Prinčič

Celovec, Sadni trg in Burggasse št. 12.

Jabolčni mošt

po jako nizki ceni 10 vinarjev liter, ima na prodaj nad 50 polovnjakov v sodih po 200 do 300 litrov vsebine, ki se pretoči, ali pa s sodom vred, ki se mora vrniti do septembra t. l.

Peter Werkl pd. Tamerl

v Grebinju (Koroško).

Ceres in Ceres

jedilna mast jabolčni sok

sta popolnoma naravno čista, dolgoletno stano-
vitna, čudovito prijetna, slastna v okusu in
vkljub temu jako poceni!



Naprodaj je

kmetija

ki ima 14 oralov lesa, 16 oralov posetve, 9 1/2
oralov travnika. Kupci naj se zglasijo pri **Josipu
Mesner** pd. Ravnik v Račičah, p. Št. Peter pri
Velikovu.

Najboljši češki vir za dobavo.



Ceno posteljno perje!
1 kg sivoga, izpukanega perja 2 K,
boljšega 2 K 40 vin.; polbelega 2 K 80
vin.; belega 4 K, belega pulastega
5 K 10 vin.; 1 kg najfinjšega, snežno-
belega, izpukanega 6 K 40 vin., 8 K;
1 kg sivoga puha 6 K, 7 K, belega,
črnega 10 K; najfinjšega prsnega
puha 12 K. Ako se kupi 5 kg, poš-
tina prosto.

Izgotovljene postelje iz gostonitkega dečega, viš-
njavega, belega ali rumenega nankina, dobro napolnjene, tuhnja,
180 cm dolga, 116 cm široka, z dvema blazinama, vsaka 80 cm dolga,
58 cm široka, napolnjene z novim, sivim, zelo trpežnim puhastim
perjem 16 K; napolnjen 20 K, puh 24 K; posamezne tuhnje 10 K,
12 K, 14 K, 16 K; blazine 3 K, 5 K 50 vin., 4 K. Pošiljam po poš-
tnem povzetju od 12 K dalje poštino prosto. Dovoljeno je zame-
njati ali vrniti, ako se plača poština; če blago ne ugađa, se denar
povrne. **S. Benisch, Deschenitz, št. 794 (Česko).**
Cenik brezplačno in poština prosto.

Esence

za takojšnjo sigurno nare-
janje vseh opojnih pijač,
finih namiznih likerov in
specialitet pošiljam v bri-
lantni kakovosti. Poleg tega
ponujam

ocetove esence 80 °
kem. čiste, za narejanje
hudega jesiha. Recepte in
plakate se priloži zastoj.
Cenike pošiljam franko.

Karol Filip Pollak,
tovarna esene,
Praga, Marijine ulice 8.

(Solidni, strokovni zastopniki se iščejo.)



? Imate li doraslo hčerko ?

Naročite takoj najcenejše in
najlepše tkaninsko blago last-
nega izdelka, kakor

cefire
damaste, gradle, flanel, kana-
faze, najmodernejše blago za
damske obleke itd. za tovarniško
ceno pri tvrdki:

Frančišek Mejdr
strojna tkalnica in razpošiljal-
nica v Usti nad Orlicí, Hut-
vald št. 50, Česko.

Pišite po vzorce

! podelite ji veselje in
kupite ji opremo !

Loterijske številke 8. vel. travna 1909:

Trst 44 18 21 74 29

Line 59 12 39 49 33

Največja trgovina te stroke v Celovcu.

Modnega in manufakturnega, tu- in ino-
skega blaga, vedno najnovejši izbor.

Zaloga je stalno v vrednosti 1/4 milijona kron.
Za prodajanje na debelo oddajam blago trgovcem po
tovarniških cenah.

Zaradi posebno velikega nakupa poletnega blaga bo-
dem letos po zelo nizkih cenah prodajal, t. j. brez konku-
rence, ker se je tudi cena pri blagu znatno znižala.
Imam za ženin in neveste zmerom veliko zalogo in
najlepše blago na razpolaganje.

Vsi uslužbenci govorijo slovenski.

Anton Renko, lastnik trgovine,
Celovec, vogel Kramarjeve ulice in Novi trg.

1000 tucatov obrobljenih prima rjuh brez šiva

150 cm širokih in 2 m 25 cm dolgih, zjamčeno
platno, iz najfinjše lanene preje narejenih, porab-
ljivih za najfinjše opreme za neveste, se oddajajo
vsled zmanjšanja produkcije po

2 kroni 80 vinarjev

za 1 komad. Najmanjša naročila 6 komadov po
povzetju.

Svojim cenjenim odjemalcem naznamim, da imam
po končani inventuri zopet kakih 4000 metrov naj-
finjših, na travniku ubeljenih, brezhibnih

ostankov Rumburškega platna

na razpolago v dolgotih po 6 do 12 metrov po 50
vinarjev, odbranih ostankov po 12 do 18 metrov dolgih
po 55 vinarjev za 1 meter. Za trpežnost jamčim tudi
sedaj popolnoma. Razpošilja se, dokler je še kaj
zaloga, samo v 5 kg-zavojih (po 40-45 metrov) po
povzetju.

Pozor! Za neugajajoče vrnem takoj denar, tedaj
ni nobena nevarnost.

S. Stein tkalnica platna Nachod

Česko.

250 hektolitrov vina

imam še naprodaj, ponajveč belega, pa tudi
črnega in rdečega, po nizkih cenah. Na po-
stajo Ajdovščino postavljenega po 30 vinarjev
liter od 56 litrov dalje. Kdor pošlje lastne sode,
dobi hektoliter za 1 krono ceneje. Vzorce se poš-
ljejo samo resnim odjemalcem.

Imam tudi še 15.000 cepljenih trt, kakor: sil-
vanec, riznik, mosler, rulanec, muškati in druge.
Za nakup se priporoča

Josip Cotič,

trtničar in vinogradnik v Vrhpolji, pošta Vipava,
Kranjsko.

Izvir zdravja

so brezopojne pijače, izmed katerih so do da-
nes nedosegljive

šumeče limonade

malinovega, citronovega, jagodovega, prvenčevega
in češnjevega okusa, pripravljene iz
Maršnerjevih šumečih limonadnih bonbonov



edino pristnih

s to

varstveno

znamko.

Letna izdelava čez 40 mil. kosov.

Edini izdelovatelj: Prva češka akc. družba tovarn
za orient. sladkorne in čokoladne izdelke na Kralj.
Vinogradih (prej A. Maršner).

Zaloga: { Praga, Ferdinandov trg (Platz),
Praga, Václavské nam. (proti Primasum).

Pristni kranjski
lanenooljnati firnež
Ojinate barve
v posodicah po 1/2, 1 kg kakor tudi
v večjih posodah

Fasadne barve za hiše
po vzorcih

Slikarski vzorci

in papir za vzorce

Laki

pristni angleški za vozove, za pohištva
in za pode

Steklarski klej (kit)

priznано in strokovno preizkušeno
najboljši

Karbolinej

prve
vrste

Mavec (gips) za podobarje in za
stavbe

Čopiče domačega izdelka za zidarje
in za vsako obrt

priporoča

Adolf Hauptmann

v Ljubljani

Prva kranjska tovarna oljnatih barv,
firnežev, lakov in steklarskega kleja.

Zahtevajte cenike!

Osrednjo kurjavo in prezračevanje

vseh sestav proizvaja

češki specialni zavod:

Tovarna za stroje

Jan Štětka

Praga, Kralj. Vinogrady,

Fričova ul. 892.

Posebnost: Stavbe železnih vrtnih hišic
in kurjava istih s toplo vodo.

Etažna kurjava iz štedilnika skozi
stanovanja z 2, 4 do 6 sob.

Železne konstrukcije mostov, streh
itd.

Prijatelji, prepričajte se,

da vsakdo prihrani mnogo denarja, kdor oskrbi svoj nakup raz-
nega tkalskega blaga naravnost pri izdelovatelju-veščaku, ker le
ta more vsestransko najboljšo postreči.

CEFIRI
kanafase, oksforde, šipkovine
in vsakovrstne tkanine
lastnega izdelka priporoča
po najnižjih cenah izborna
češka krščanska trdka

JOŽEF SUCHANEK,

Prva mehanična in ročna tkalnica ter razpošiljalni zavod izbornih
tkanin v Novem Hradu pri Novem Mestu na Metuji, Česko.



Pravo ime Schichtovega
perilnega izvlečka je

„Dika žen“.

Ta je najboljši prašek za namakanje perila
in popolnoma nadomestuje druga belila.

Dobiva se povsod!

Na prodaj je

Cimpermanova kajža v Črezdolu, občina Kotmaraves, obsega 9 orolov sveta, zidano in v dobrem stanu, precej gozda, ki je na lepem in v dobri legi. Pogoji ugodni. Več pove lastnik **Jernej Mak** v Črezdolu, pošta **Kotmaraves** pri Celovcu, Koroško.

Pozor! Slovensko podjetje! Pozor!

Slavnemu občinstvu se
priporoča dne 11. febr.
1909 na novo otvorjena
velika manufakturna
trgovina

Franc Souvan sin

v stari Souvanovi hiši
na Mesnem trgu št. 22
v Ljubljani

Mutni mlin

in

kovačnico z vodno silo

odda takoj ali pozneje v najem

Roza Martinčič,

Štaben pri Beljaku, pošta: Malošče

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

4 1/2 0/0

kmečki kreditni zavod za Celovsko okolico

Pavličeva ulica št. 7

uraduje

ob četrkih od 1/2 10. do 12. ure in od 1/2 2. do 3. ure,
ob sobotah od 10. do 12. ure.

4 1/2 0/0

Društvo jamči za popolno varnost vlog s premoženjem vseh udov.

Velika zaloga najboljšega

istrijskega vina,

iz najboljših, že iz rimskih časov slavnih rimskih goric med Isolo in Piranom, prodaja po najnižji ceni od 56 litrov naprej

Anton Rebec,

posestnik in vinski trgovec, Št. Peter na Krasu.

Pristno vino belo po 24 vinarjev, črno po 20 vinarjev, liter se odda iz severo-zapadne Istre. Pojasnila daje upravnništvo „Mira“.

Prihranite mnogo, ako kupite pri izdelovalcu!

Najboljše, brezhibne in pristnobarvne

ostanke

izbornega kanafasa, oksforda za srajce, flanela, platna, cefira, šotskega blaga, višnjeve tkanine, krizeta za suknje, izborna odbrane, da se more vsak ostanek izborna porabiti v gospodinjstvu, razpošilja **krščanska trdnja** 40 do 45 metrov za 16 kron po povzetju. Dolgost ostankov 6—10 metrov.

Anton Maršik, lastnik ročne tkalnice in razpošiljatelj

Češka Čermna pri Nachodu, Češko.

J. B. HAFNER

trgovec z železnino v Celovcu

„Pri zlati kosi“

zraven znane gostilne „Tiger“

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega orodja za poljedelstvo, za hišno in kuhinjsko opravilo, nagrobne križe, žice z iglami za ograjo pašnikov, vlite kotle, železne peči, štedilnike, dobre kose za sečo, srpe, motike, kamena (osla) itd.

vse po najnižjih cenah in pri najboljši postrežbi.



Patentirane, same ob sebi delujoče **škropilnice „Syphonia“**

za vinograde in hmeljnike

za zatiranje sadnih škodljivcev, proti boleznem na perju, za odpravo predenca in divje sorčice itd.

Same ob sebi delujoče, nosljive in prevozljive brizgalnice

za 10, 15, 60 in 100 litrov tekočine, s pripravo za mešanje na petrolej ali brez nje. Zahtevajte podobo in opis, katere vam pošlje

Ph. Mayfarth & Co.

tvornice strojev, specialna tvornica vinskih stiskalnic in strojev za izkoriščanje sadja.

Odlikovana z nad 620 zlatimi in srebrnimi medaljami.

DUNAJ, II./1, Taborstrasse št. 71.

Natančni ilustrovani ceniki zastoj.

Zastopniki in preprodajalci se iščejo.

Tvornica umetnega kamenja in marmorja

ZAJEC & HORN

Ljubljana, Dunajska cesta št. 73.

Prečastitim gospodom duhovnikom, stavbenim mojstrom, mizarjem itd. priporočamo prekrasno brušene in polirane plošče iz umetnega marmorja v velikosti do 2 1/2 m² ena.

Čudovito naravno, a po ceni nadomestilo naravnega marmorja za oltarje, za prevleko celih sten, lizen v cerkvah, stebrov, za mize, kredence, umivalnike, za elektrotehnične plošče itd.

V zalogi je nad 12 raznih vzorcev v različnih barvah. Gospode interesente prosimo: „Prepričajte se sami o kakovosti blaga najbolje na licu mesta, ali pa zahtevajte vzorce!“

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavica K 3.000.000.

Rezervni fond K 300.000.

Denarne vloge

obrestujemo po **4 1/2 0/0**

od dne vloge do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomptuje

izžrebane vrednostne papirje in vnovčenje zapadle kupone. Daje predjume na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnici v Spljetu in Trstu.

Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobiček 300.000 frankov. Na mesečno vplač. po K 8— za kom. Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.